

CSENDŐRSÉGI LAPOK

M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA
Hírlapkönyvtár
Csendőrségi
1035/200 37

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZAZADOS

NAC 2.942

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, I. KER., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 21	Megjelenik minden hó 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 501-90.	Postafalakarékpóztári csokkszámia: 25.342
--	--	---	---------------------	---

1935.

CSENDŐRÚJESZTENDŐRE.

Egy súlyos esztendőnk ismét alábukott a magyar élet háborgó tengerében. Nehézségek, keserűségek, fájdalmak merültek el az örvénylő habokban. S még alig simult el a víz tükré, még el sem tűnt utánmeredő szemünk elől az ég, már is előre gondolunk. A jövőbe vetett rendületlen hittel tervezgetünk, reménykedünk.

Jövő munkánk alapját a múltba vetett törhetetlen hit adja meg. Ezért támaszpontért folyamodjunk a magyar múlt kiapadhatatlan tárházába. Az abban feltalált értékeket sohasem szabad elhanyagolni. Azoknak élni kell akkor is, ha dicsőségtől paráználak, vagy szomorúságtól mardosnak.

Mi: az újesztendő küszöbén én is a múlt felé tekintek, hogy abból kiragadjam azokat az erősfaktókat, amelyek állandóan a magában bizakodó reménység útján tartanak bennünket.

Két lenyűgöző kép jelenik meg előttem. Az egyik: 1919 november 16. »A nemzeti hadsereg bevonulása«, a másik: 1934 november 16. »Seregszemle a honvédség fölött.« Előképek a magyar történelem képtárából.

Véres forradalmak nyomán, frissen toborozva született az egyik sereg; surlóclások és becézó aggodalmak között fokozatosan keletkezett a másik.

Az egyik magával hozta egy megtépázott és megkorbácsolt nemzet feltámadó önértetét; a másik lüktető telkesedés mellett megmutatta acélossá keményedett erejét és megizmosodott önbizalmát.

A sereg egy és ugyanaz. Messze keletről bevándorolt ősmagyarok ivadékat czeréves harcainkban kipallérozott izmokkal, szemükben a magyar hazafiasság perzselő tűzével.

A történelmi korszakot jelentő első kép háttéréből szoborszerűen látom kiemelkedni a magyar csendőrt; a letűnt 15 esztendő zajgásának és forrongásának közbiztonsági őreit. Benné áll a történések forgatagában. Szilárdan kitart az állam és társadalom rendjében fellépő megrázkódtatások és válságok fenyegető helyzetében. Az élet küzdelmes és fordulatos zavarában, a tűz és víz örök harcában vas fegyvellemmel, példás engedelmességgel, éberséggel, bátran és törhetetlen hűséggel végzte hivatásbeli kötelességét.

Ez a múlt! És a jövő?

Magyar Csendőrök!

A jövő munkánk iránya és célja adva van: láradhatatlanul, keményen és reményteljesen dolgozni a béke fegyvereivel azért a kerek Magyarországért, amelynek elmosódott térképe az órszlaktanyák falán függ és koszorús körvonalai élesen van bevéve az agyunkba.

Az ősi erény irányítsa tetteiteket e tiszta nemes cél érdekében.

Végeztetek a közbiztonság jegyében folyó munkátokat ugyanazzal a komolysággal és odaadással, egymás támogatásával és segítségével, mint eddig.

Soha sem essék csorbba a csendőrkarakter.

A jó szándék, a nyílt becsület és a tiszta erkölcs legyen kísérőtök változatos feladataitok megoldásánál, mert ezek a felkitalajdonosságok adják az erőt a végzett munka gyakorlati eredményének életképességéhez.

Mint áuörhetetlen sziklafal álljatok maradványok és változatlanul a magyar állam rendjének védelmében, hogy megbecsüléssel és tisztelettel lendülhessen meg előttetek a magyar társadalom kalapja.

vitéz SZINAY tők.

Pinczés Zoltán őrnagy búcsújához.

Múlt évfolyamunk utolsó számában Pinczés Zoltán őrnagy úr bejelentette olvasóinknak, hogy a szerkesztéstől megválnak s az okokat, amelyek erre a lépésre készítették, búcsúsoraiban maga tárta fel.

A Csendőrségi Lapok felügyelőbizottsága megadta számára a szerkesztői megbízatás alól kért felmentést s Lovag Rományai Czögler Gusztáv tábornok úr, a m. kir. csendőrség felügyelőjének helyettese — mint felügyelőbizottsági elnök — indítványára Pinczés Zoltán őrnagy úr érdemeit jegyzőkönyvben örökítette meg. A jegyzőkönyv vonatkozó szövege a következőképen hangzik:

„A felügyelőbizottság a jegyzőkönyvben megörökíti azokat a hervadhatatlan érdemeiket, melyeket Pinczés Zoltán őrnagy úr a Csendőrségi Lapok újabb életrekelésével és mai színvonalára emelésével szerzett. Megállapítja a felügyelőbizottság, hogy az elmúlt tíz év alatt Pinczés Zoltán őrnagy úr a Csendőrségi Lapokat olyan tényezővé emelte, hogy az — főleg a csendőrségnek a továbbképzését, erkölcsi és szellemi erősödését s nem utolsósorban a testületi szellem ápolását tekintve — nehezen volna nélkülözhető. Ebben a nagy munkában megörökített, a legénységhez mind közelebb jutó és mégis színvonalat tartó kiváló szerkesztési vonalvezetésért Pinczés Zoltán őrnagy urat a legnagyobb elismerés illeti meg. Az említett évtized alatt a lap gyakran küzdött anyagi válságokkal és egyéb nehézségekkel, de ezekkel az akadályokkal Pinczés őrnagy úr törhetetlenül szívós kitartása, ízig-vérig lelkes csendőrmivolta, éjt napallá tevő munkája és a csendőrség sorsával való összejáratottsága mindig meg tudott birkózni. A felügyelőbizottság örömmel örökíti meg ennek az alkotó munkának az érdemeit és igaz sajnálatának ad kifejezést afelett, hogy Pinczés Zoltán őrnagy úr a Csendőrségi Lapok főszerkesztői állásától megválnak.”

A legkevesebb, amit már most lapunk nyilvánossága előtt a távozó szerkesztőnek nyújthatunk, ennek, a felügyelőbizottság részéről elhangzott elismerésnek a megörökítése ezeken a hasábkon is, amelyekhez Pinczés Zoltán őrnagy úrnak több, mint egy évtizeden át minden idegszála, gondolata, reménye, itt-ott csalódása, öröme és bújánata s mondjuk meg: számtalan, elmélyedő munkában töltött nappali és éjszakai órájának a veritéke tapad úgy, hogy ezt a kapcsolatot valójában eltérni nem is lehet.

Lapunk belső személyi vonatkozásaival nem szoktunk sem helyet, sem figyelmet lekötöni, de ez most itt jogos kivétel. Ez a másfél lapoldal csakugyan megilleti Pinczés Zoltán őrnagy urat, minélutána ömög évtizeden át annyi tömörked lapoldalt töltött meg termelő gondolatokkal, szívbőljött útbiztatásokkal, mindig és mindenütt csak a testület, csak a közösség érdekeit fürkészve és szolgálva olyan felkészültséggel és vasszorgalommal, amelyet csak az mondhat a magáénak, aki valóban egész életre jegyezte el magát a magaválasztotta hivatásával s akinek ehhez a kimeríthetetlen odaadáshoz megvan az alkotó tehetsége is.

Mikor a Csendőrségi Lapok újra bontogatni kezdte a szárnyait, Pinczés Zoltán őrnagy úrnak jutott az indulás szép, de nehéz feladata. Az első, óvatosan méretezett számokat szinte első sorból az utolsóig maga írta tele s már az első soroknál az a tudatos cél vezette, hogy olyan lelket és szellemet öntsön a szerkesztésbe, amelyet a csendőrség minden egyes tagja megért s amelyet ösztönösen fogad a magáéval minden csendőr. Született érzékével és tehetségével rögtön felismerte az utat, amelyen nem száraz, halott nyomdatermék kerül az olvasó elé, hanem amelyik elvezeti oda, ahova a világ minden szerkesztőjének igyekeznie kell: az olvasók érdeklődéséhez, az egybehangoltsághoz, soha egy árnyalattal sem alatta, vagy fölötte annak a színvonalnak, amely a szerkesztő és az olvasók szellemi találkozásának legfőbb feltétele, de soha nem feledkezve meg arról sem, hogy azért a színvo-

lencsénél emelkednie kell.

Talán senkire sem áll annyira a tétel, hogy az maradjon, aminek születik, mint az ujságra, értve a szaklapot is. Mikor a szerkesztő a lapot elindítja, százféle út, lehetőség, szempont, elgondolás áll előtte s ezekből pontosan, de hajszálpontosan azt kell választania, amelyik a célnak legjobban megfelel. Ha a megindulásnál eltéved, a lap sorsa is meg van pecsételve, később a foltozgatás már nem segíthet rajta. Tartalomban, kivitelben, színezésben, színvonalban, hangban és sok más vonatkozásban tele a kezdet szirtekkel és esabító hangokkal s ha a

szerkesztő nem biztos a dolgában, ezek a hangok elviszik valamerre, de nem oda, ahova igyekezett. Írói, szerkesztői tehetségének és széleskörű, biztosan látó szakképzettségének, izig-vérig csendőrnivoltának éppen itt adta legkiemelkedőbb tanujelét Pinczés Zoltán őrnagy úr, hogy semmi sem térítette el a helyes úttól, mindig a józan mértéket tartotta s így sem többet, sem kevesebbet nem adott, mint amennyit a Csendőrségi Lapoknak adnia kell.

A szerkesztői asztalon felhalmozódott tarka anyagból és a szerkesztés minden vonatkozásából a lényeg érdekelte legelsősorban. A pozitív tartalom. Az volt az alapelve, hogy egy sort sem szabad leírni, vagy mással leírtni, ha nem mond vele valamit az ember. A legszürkébb soroknak is szívesen adott új köntözt és helyet, ha csak valamicske gondolatot talált bennük, ami hasznunkra lehet, viszont a legragyóbban csengő soroknak sem kegyelmezett, ha mondanivalót — kifejezetten a csendőrség számára — nem talált bennük. Biztos szemmel látta a határokat, ameddig egy szaklap tárgyköre elmehet, szigorúan be is tartotta ezeket a határokat, de értett a szerkesztés bonyolult hangszerének olyan húrjaihoz is, amelyek a szaktartalom mellett színt, elevenséget varázsolnak a nyomtatott oldalakra. Szaklapot változtatatosan szerkeszteni, egyike a legkényesebb feladatoknak úgy, hogy az a tulajdonképeni cél rovására ne essék. Pinczés Zoltán őrnagy úr méltán lehet rá büszke, ahogyan a sok más követelmény mellett ezt a feladatot is megoldotta.

Tudása, kiforrott írói készsége, örökmozgó szelleme, kiváló emberi és tárgyi ítélőképesége mindvégig biztos támasza volt ezen a küzdelmes, de

soha meg nem torpanó úton, amely el is vezetett a célhoz, mert a Csendőrségi Lapok általánosan, még a testületen kívül és a külföldön is elismert szaklappá nőtt.

Ebben természetesen érdemük van mindazoknak, akik csak egyetlen gondolatot is hoztak a tíz vastos évfolyamhoz, de a kohót, amelyben az anyag céltudatos egységgé kovácsolódott, Pinczés Zoltán őrnagy úr szelleme fűtötte. Értett ahhoz is, mint kell felkutatni azokat, akik tudnának, de nem mernek, vagy nem akarnak írni. Ösztönzése, bátorítása, útbaigazítása sok tollat emelt ki a meddő ismeretlenségéből, viszont határozottan, megalkuvás nélkül zárta el az utat az olyan tollak előtt, amelyek a lap céljait nem, vagy nem teljesen szolgálták volna. Semmitéle szellemi, vagy más személyi teletől soha vissza nem riadt, még akkor sem, ha egy-egy lépésnél a maga egyéni érdeke talán mást követelt volna. Senkit és semmit soha nem másolt, hanem önmagából termelt ki mindent a lap felfelívelése során, benne tehát lapunk igazi, vérbeli szerkesztőt kapott annak idején és vesztett el most.

Nem dicsérő szavak ezek, hanem tárgyilagosan s az érdemhez képest inkább szerényen megírt tények. Úgy érezzük, hogy a lap további évfolyamsorozata csonka maradna, ha most ezeket a sorokat Pincz s Zoltán őrnagy úr nevével ide nem iktatnánk, mert az elmúlt évtized nem csupán egyszerű szerkesztés volt az ő részéről, hanem alkotás. Megteremtése valaminek, ami szép és ami egy hatalmas testület életének ma már szerves tartozéka.

LIJÉVI FOHÁSZ.

Örök Isten: Egek Ura!
Hozzúd száll ma minden ima,
Minden esőtér Feléd remeg:
Tartsd meg, tartsd meg Nemzetedet!...
Hogyha eddig megtartottad —
Zivataros századoknak
Örvényein védted, óvtad —
Ne hagyj most se tört hajónkat!
Néped, ki nagy volt a múltban,
Ne engedj, hogy a félútban,
Lassú kórhán, nehéz búban
Elsorvadjon nyomorultan!...

Adj irgalmat, adj kegyelmet,
A csapáshoz segédelmet, —
Adj vigaszt a szenvedésben,
Bátor szívet a veszélyben!
Adj megnyugtást, égi áldást,
Bűneinkre megbocsátást!

Adj kitartást a munkához,
Hívó lelket az imához!
Adj izmot a férfikarnak,
Elbukásra — diadalmat!

Adj jó reményt, régi kedvet,
Sebeinkre balzsamcseppet!
Adj erőt az erőtlennek,
Világot a vakult szemnek!
Adj ösvényt az éjszakába,
Fénycsóvát a borulásba, —
Fénycsóvát, mely büszkén ragyog:
Magyar égre magyar napot!...

Vályi Nagy Géza
százados.

Kakas Pista megharagszik.

Írta: ANA ROLF.

Ember még ilyen igaztalanul nem viselt nevet, mint Kakas Pista a magát. A kakas büszke, barcias állat. Verekszik, ha kell és akkor is, ha nem kell.

Nos, Kakas Pistának egyáltalában nem volt kakas-természete. Ha a neveket a jellem és a hajlandóság szerint oszlogatták volna, Kakas Pistának feltétlenül Bivaly Pista lett volna a neve.

Erős, hatalmas ember volt, óriás. Az ezüstforintost két ujjával görbitette kétrét. Nehéz, lomha járása alatt döngött a Fő-utca, ha végigment rajta. De ez nem nagyon gyakran történt meg, mert Kakas Pista ritkán mozdult ki az apja udvaráról.

Nem, mintha lusta lett volna. Sőt! Szívesen dolgozott, nyugodtan, tempósan, egy nap alatt két ember munkáját végezte el. Még csak el sem fáradt. De hall-

Bűnügyi apróságok.

Írta: OLVHARY-MILVIUS ATTILA Őrnagy.

Lapunk 1933 november 15-i számában „Külföldi apróságok” címen néhány szemelvényt közöltem, melyek a modern bűnözést és az ellene folytatott küzdelmet szemléltették.

A kedvező fogadtatás, melyben olvasóim ezt a próbálkozást részesítették, arra késztetett, hogy újabb ilyen anyagot gyűjsek. Az anyag kiválasztásánál arra törekedtem, hogy szórakoztatóan nyújtsam a tanulságokat.

A halálos ítéletek végrehajtása tekintetében napjainkban, a humanitás korában az a törekvés nyilvánul meg, hogy az elítélt gyorsan és fájdalommentesen jusson át a másvilágra. Nálunk és számos más országban az akasztást tartják ebből a szempontból a legtökéletesebb kivégzési módnak, a németek a bárd, pallas és guillotine (zuhanóbárd) mellett foglalnak állást. Franciaországban a nagy forradalom óta szintén a guillotine áll használatban. Az Északamerikai Egyesült Államok legtöbb államában a villamoszék járja, egyes államok azonban a legutóbbi időben már a mérges gázzal való kivégzési módra tértek át.

Legújabban Észtorország lépett egy napjainkban szokatlan, de nem új kivégzési eszközzel az érdeklődés középpontjába, amennyiben lehetőséget nyújtott arra, hogy a halálraítélt mérgepoharat ürítve, önmaga vessen véget életének. A mérgepohár már az ókori népcsknél, így pl. a régi görögöknél is használatban volt. A történelemből tudjuk, hogy Sokrates, a híres görög bölcs is így vált meg életétől.

Az észti kormány különleges rendelettel szabályozta

gatag, csendes ember volt, akit ritkán láttak mosolyogni, még kevésbé nevetni, de legkevésbé haragudni. Nagy szerencse volt ez a falura, de szegyennek számított neki.

Szerencse volt a falura, mert ahová Kakas Pista ütött, ott ugyan nem nőtt többé fű. Azaz, nem nőtt volna, ha ütött volna. De nem ütött. Ez pedig nagy szó. Zalában és legfőképpen Zalaréten, ahol alig esett vasárnapai tánc verekedés, ritkán esett búcsú vagy vásár többrendbeli sebesülés nélkül. Követválasztásra meg éppen úgy készültek a zalaréti legények, mint a csatára szokás, mert így kívánta ezt az ősi virtus.

Nem is számított igazi legénynek, akinek egyszer-kétszer be nem törték a fejét, érthető tehát, hogy Kakas Pistáról éppenséggel nem volt jó véleménnyel a falu. Szidta is az apja eleget, hogy folyton otthon ül, soha a lábát a kocsmába be nem teszi.

— Azt hiszik még, hogy sajnálom téled a pénzt az egy-két literre — dobogott. — Hej, de más legény voltam én a te korodban!

Kakas Pista csak a vállát vonogatta.

— Minek az? — mormogta.

A Szóke Rozál — ott az alvégen — sem volt vele megelégedve. Hiszen szó sincs róla, tetszett neki a hatalmas szál legény, csak ne lett volna annyira minden vér és indulat nélkül. Esténként, ha Kakas Pista beállított egy-két szóra, csak ült, ült és harapófogóval kellett belőle a szót kihúzni. Hiszen igaz, tudta az egész világ, csak arra vártak, hogy Pista leszolgáljon három kis esztendő, azért mégis csak bosszantotta a tűzrőlpatlant lányt, hogy jövendőbelije ilyen szelíd természetű.

a halálos ítéletek végrehajtását; a mérgepoharat, mint az elítélt szabad választására bízott kivégzési eszközt rendszeresítette.

Az elítéltnak szabad választása van a mérgepohár és az akasztófa, — illetve a rögtönítélő bíróság által hozott ítélet esetén — az agyonlövés között.

A siralomházban tanuk kíséretében megjelenik az államügyész és megkérdezi az elítéltet, hogy hajlandó-e önkézevel véget vetni életének. Az elítéltnak hallható „igen”-nel kell válaszolnia, amit jegyzőkönyvbe vesznek.

Ha az elítélt igennel felel, a hóhér parancsot kap a mérge átnyújtására. A használatban levő szer gyorsan és fájdalommentesen öli mérge, melyet a hóhér a használatra vonatkozó útmutatások kíséretében ad át az elítéltnak. Ezután az elítéltet 5 percre magára hagyják. Ha ez alatt az idő alatt a mérget nem vette be, vagy pedig a mérgepoharat már eleve visszatúsította, a halálos ítéletet kötélt által, illetve agyonlövésével haladéktalanul végrehajjták.

Ez a kélségtelenül humanus kivégzési mód, melyet a magasműveltségű ókori népek is alkalmaztak, később, a középkor folyamán feledésbe ment és helyt adott olyan megoldásoknak, melyek a legridegebb megtorlás és elrettentetés gondolatát képviselték. Ettől kezdve a közelmult századokig a halálos ítéletek végrehajtását az állati kegyetlenség fokozódó embertelenség jellemezte. Példaképpen egy ilyen kivégzés lefolyását részletesen ismertetem.

IV. Henrik francia királyt 1610-ben, Párisban Ravallac Ferenc vallási rajongásból két késszívással megölte. A gyilkost a bíróság a legembertelenebb kínvallatásnak vetette alá, hogy cinkosalt elárulja, majd a kínvallatás után halálra ítélte. A halálos ítélet, a végre-

Még csak meg se ölette soha, pedig ki merné állítani, hogy a Rozál nem igyekezett rá alkalmat adni?

— Megkukult kend? — förmedt néha mérgesen Kakas Pistára, ha az félórahosszat hallgatott mellette a ház előtti padon.

— Pörög a te nyelvéd eleget...

Hát, ilyen legény volt a Kakas Pista.

Az apja, aki valamikor, legénykorában híres verekedő volt, sokszor megtárgyalta az ügyet az öregekkel és így az az egyöntetű vélemény alakult ki, hogy Pistán mér csak a katonáélet segít.

— Majd ott embert faragnak belőle! — mondogatták.

De ember tervez, Isten végez. A Hadak Ura ráborította a háború vérvörös palástját Európára, még mielőtt Kakas Pistából embert faraghatott volna Kujdacs őrmester úr, ki odakint verekedett a virágszállal. Ezereket száztízzeötben, mikor Pista katonaköltés sorba jutott, javában állt a bál. A falu színe-virága kint verekedett idegen országokban, sokan kint maradtak örökre, de aki hazajött, egy se jött medália nélkül. Így hát az egész falu érthető szorongással fogadta a hírt, hogy tavasszal a Kakas Pistának is be kell vonulnia.

— Nem való az ilyen nyámnnyila ember háborúba!

— Honnan tudna verekedni, mikor kocsmába se jár?

— Csúffá teszi a falut!

Így szónokolt a közvélemény, elég hangosan, hogy a Pista fülébe is eljusson. De ő csak a vállát vonogatta:

— Majd elválík!

és a szövetkezet többi tagjait kisebb-nagyobb szabadságvesztésbüntetésre ítélte.

A bűncselekmények elkövetői rendszerint nem kerülnek el sorsukat, előbb-utóbb hurokra kerülnek és elveszik méltó büntetésüket, de előfordulnak olyan esetek is, mikor a bűnösöknek nyoma vész. Itt van pl. Kecskeméti, akiről azóta, hogy a félmilliónyi sikkasztott pénzzel útjára indult, — a fantáziaszülte találgatásoktól eltekintve, — soha többé nem hallottunk. Lehet, hogy más néven ma is él valahol, tiszteletben, becsülésben, népes családja körében, amelynek tagjai a régi kilétét és múltját nem is sejtik.

A következő rövid történet igazolja ezt a lehetőséget:

Közel három évtizeden keresztül lakott Batáviában egy Jacques Soul nevű gazdag hajótulajdonos. A háború utáni években hatalmas vagyonra tett szert, mégis igen szerény és visszavonult életet élt. Csupán egyetlen emberrel, egy Dicán nevű tengerésszel érintkezett. Néhány héttel ezelőtt Soul súlyosan megbetegedett. Beszállították a kórházba. Állapota válságosra fordult, eszméletét vesztette, ezért a kórház hozzátartozói akarta értesíteni. Dicántól megtudták, hogy Soul többször megemlékezett nővéréről, aki Franciaországban él és Boulogne sur Mer városában virágkereskedése van. Táviratotztek. A válasz meglepő volt. Az asszony azt táviratozta, hogy itt nyilván tévedésről lehet szó, mert egyetlen bátyja még 1899-ben egy vasúti szerencsétlenség alkalmával életét veszítette. Mivel Sour már haldoklott, a rejtélyt haláláig nem lehetett felderíteni. A magyarázatot a végrendelet hozta meg, amelyben Soul elárulta élete titkát.

A végrendeletből kitűnt, hogy Jacques Soul valódi

neve Ralph Contsiere volt, aki azelőtt három és fél évtizeddel Franciaországban egy kocsmai verekedés alkalmával a kocsmárost megfojtotta. Napokon keresztül bújdosott a rendőrség elől, majd vonatra szállt, hogy a tett színhelyétől nagyobb távolságra szűkhessen. A vonat kisorsított, de Ralph Contsiere sértetlen maradt. A halálos áldozatok között volt Jacques Soul, a boulognei virágárusnő fivere is. A katasztrófát követő zürzavarban Contsiere az az ötlete támadt, hogy ellopja a halott Soul iratait és az ő neve alatt folytatja életét. Az elhatározást tett követte. Soul iratainak birtokában sikerült egy kikötővárost elérnie és ott hajóra szállnia.

Batáviában új életet kezdett. Szorgalma, üzleti szelleme és szerencséje révén hamarosan felküzdötte magát és haláláig jólétben és zavartalanul élt. Vagyonát halálából a virágárusnőre hagyta.

A modern hivatásos bűnöző társadalomellenes munkáját rendes foglalkozásnak, mesterségnek tekinti s igyekszik magát szakmájában tökéletesíteni.

A bukaresti rendőrség már hosszabb idő óta vadászott három veszedelmes betörőre. Bizalmasan tudomására jutott, hogy a három „nehéz fiú” a belváros egyik ősi házában tartózkodik. A rendőrség éjjel észrevétlenül körülzárta az épületet és várt, mert attól tartott, hogy a sötétségben a jómadarak egérutat nyerhetnek. A házba való behatolást éppen ezért a hajnali órákra halasztották el, addig csupán figyelésre szorítottak. Éjfél tájban egész csomó fiatalok suhanc érkezett, akiket a ház lakói bebocsátottak.

A suhancok jöideig nem tértek vissza, ezért a rendőrség behatolt a házba, ahol szabályszerű bűnöző iskola

anúgy is véres-ködös szemét. Az arcára olyan félelmes vadság ült, hogy a legények izgatottan figyeltek fel.

Kakas Pista nehezen lélekezett és fáradságosan kereste a szavakat:

— Foglyok vagyunk... muszka foglyok... úgy vezettem magam ide, mint a kezes bárány... csúffá tettek... még én hálálkodtam nekik, mert azt hittem, ti vagytok... röhögni fog rajtam az egész falu... a Rozál meg...

Nyelte egyet. A muszkák felfigyeltek rá. Az egyik őr közelebb lépett.

— Még csak meg se sebesültem rendesen... Hujnye, a ponciusodat! — tört ki belőle hirtelen az indulat.

Egyetlen szempillantás alatt kezében volt a muszka őrs puskája. És most megkezdődött Kakas Pista harca, melyről mindvégig sokat beszéltek azután az ezrednél.

A két őr már szétfúzott koponyával hevert a földön. Kakas Pista megforgatta a puskát a feje fölött.

— Utánam magyarok! — szakadt fel a melléből rekedt hördüléssel.

Muszka rohantak elő, Kakas Pista közéjük ugrott. Félelmetes erejű kezében körülperdült a puska. És amerre vágott, hullott az orosz, mint a légy. A meglepett oroszok fejvesztetten kapkodtak fegyver után, de most már a többi zalai virágszál is észbekapott. Szempillantás alatt került puska mindegyiknek...

Kakas Pista és még néhány zalai fiú tombolt, mint a halál angyala. A muszkák megfutottak.

— Utánuk! — bömbölt Pista. — Visszavesszük az árkot!

— Utánuk! — rikoltották a sebesült magyarok...

Nekifogtak az árok tisztogatásának, de újabb orosz csapatok jöttek. Puskák ropogtak, de a földühödött zalaiakat semmi sem tudta megállítani. Nem kértek és nem adtak kegyelmet. Kakas Pista vérbenforgó szemmel járt az élükön.

— Ezt a fejemért! — üvöltötte. — Nesze a fogásáért! A csúfságért! A Rozálért! A...

Hirtelen megtántorodott és a födre zuhant.

— Most... most már... elfoghattok, — hörögte. Száján vastagon ömlött a vér és elnyúlt a földön.

— Rajta! — dördült bele ekkor váratlanul a hajnalba. A géppuskák eszevesztetten kalapáltak. Az ezred, a híres zalai ezred ellentámadásra indult...

Hogyan is törődtek volna most már a muszkák azzal a maréknyi sebesült fogollyal! Inkább ők maguk tartották fel a két kezüket s mire a nap egy méternyit mászott felfelé az égen, már magyar szanitécek kötögették Kakas Pista tizenegy sebet...

Volt aztán szóbeszéd a faluban, mikor Kakas Pista hőstettének híret meghozták a sebesültek! Hát még mikor maga a Pista jött lábadozó szabadságra, arany medálijával a zubbonyán!

— Megbolondult kend?! — sivalkodott Rozál, mikor a nyakába ugrott.

— Mán mér'?

— Ner' hogy egymaga nekiment millió muszkának!

— Semmi az! — legyintett Kakas Pista. — Így kívánta a becsület.

— Hál csak ezér'?

— Csakis!...

Minden éjszakának van hajnala...

Ami vissza kell szerezniünk: Arad.

(Erdélyi felv.)

lára bukkan. A három keresett betörő éppen előadást tartott a reményteljes ifjuságnak. Lopás, betörés, rablótámadás voltak a tananyag kimagasló tárgyai. A növendékek tehetségük, képességeik, szorgalmuk szerint osztályokba voltak csoportosítva. A haladók megbízásokat kaptak, hogy az elméletet nappal a városban gyakorlatba ültessék át. Ez a rendszer szolgáltatta a gyakorlati kiképzést. A zsákmányt tandíj és ellátás fejében a tanári testületnek kellett beszolgáltatniok. Különösen ügyes ténykedés esetén a zsákmány egy részét a növendékek javára írták és takaréka tették. Ezek a meglakarítások biztosították a tanulmányait befejező és az önálló gyakorlatot megkezdő növendékeknek a szükséges kezdő tőkét.

Az üveglencsének nagy szerep jut a bűncselekmények felderítésénél. Fényképezőgép, nagyítólencse, mikroszkóp, kép- vagy mozgóképvetítő-készülék a modern kriminalisztika nélkülözhetetlen segédeszközei. Azt is tudjuk, hogy a nagyítólencse — ha gyujtólencsének használjuk — gyujtogatás elkövetésére is alkalmas.

Az alábbiakban néhány érdekes esetet írok le, amelyekben a lencse valamilyen formában bűnügyekben szerepet játszott.

Múlt év nyarán Madridban veszedelmes csekkcsaló garázdálkodott, aki több, mint 360.000 márka értékben

Padierna márkinő aláírásával ellátott és a spanyol nemzeti bank által fizetendő hamis csekket hozott forgalomba. A csaló kiléte teljesen ismeretlen volt. A spanyol bank egyik pénztárnoka, aki a csalónak a hamis csekkre nagyobb összeget fizetett ki, fogadkozott, hogy emberét ezer másik között is felismerné. Ezzel a készségével a pénztáros egyelőre nem segítette elő a nyomozást, mert az egyetlen gyanúsítható személyt sem tudott felhajtani. A véletlen jött ezután — egy film alakjában — a nyomozás segítségére.

A pénztárnok moziban volt és érdeklődéssel nézte a heti filmhíradót, amely többek között löversenyt mutatott be. A versenypályán hullámzó közönség között a pénztárnok felismerte a csalót, aki a képen Ville-Padierna gróf, a márkinő egyik unokaöccsének társaságában volt látható.

A rendőrség lejátszatta a filmet. A pénztáros emberében felismertek egy rovottmúltú olasz szélhámost. A gróft az olasz szélhámossal együtt a milánói nemzetközi gépkocsiversenyen fogták el, nemsokára megkerült a banda harmadik tagja is Barcelonában, egy hírhedt olasz okmányhamisító személyében.

Csikágó közelében az országúton egy vagyonos embert ismeretlen tettesek meggyilkoltak. A hullát a kocsi belsejébe petróleummal leöntötték és meggyújtották. A lúz nem hamvasztotta el a kocsit, így a helyszíni szemlénél bizonyos

Karácsonyest a budapesti csendőrtiszti étkező dőszörményiúti helyiségében.

adatok rendelkezésre állottak. Meg lehetett állapítani, hogy öngyilkosság esete nem foroghat fenn. A rablasi szándékot szintén ki lehetett zárni, mert az elhaltnál levő nagyobb értékekhez a tettes nem nyúlt. Az elhalt környezetében megindított nyomozás sem vezetett eredményre.

A helyszínelő detektívek egyikének ekkor eszébe jutott, hogy a tűz a kocsii belsejében megkínélte az elhalt fényképezőgépet is. Kivették a gépben levő filmet és előhívták. A tekercs nyolc felvételt tartalmazott. Ezek közül hat tájfelvétel volt, kettő azonban egy fiatal embert ábrázolt, akinek a képe a rendőrség fényképgyűjteményében is megvolt. A nyomozás most már helyes vágányba zökkent és hamarosan sikeres befejezéshez jutott. Kiderült, hogy az elhalt, aki tekintélyes, vagyonos ember és ismert sportférfi volt, az alvilággal tartott fenn szoros összeköttetést. Ez okozta vesztét. A tettest, mint később beismerte, bosszú vezette.

Kovnában, Lengyelország egyik városában a közelmúltban hazafiás felvonulást rendeztek. Este, az ünnepség lezajlása után, az egyik szobor talapzatán 50 éves férfi hulláját találták, szívében törrel. Hosszabb nyomozás után sikerült az elhalt személyazonosságát tisztázni, de a tettes kilétére a legcsekélyebb támpont sem állott rendelkezésre.

Néhány nap múlva a város kirakatai tele voltak a felvonulásról készült fényképekkel. Az egyik ilyen képen, amely a kérdéses szobrot ábrázolta, fel lehetett ismerni a szobor talapzatán álló elhaltat, közvetlen a háta mögött pedig egy ismeretlen ember állott. A ké-

pet megnagyították úgy, hogy az ismeretlen arcvonásai élesen előtűntek. A nyomozás most már behatóan foglalkozott az ismeretlennel, elfogták, ő volt a gyilkos.

Az ügyes fényképész tud olyan felvételeket is készíteni, — úgynevezett trükkfelvételeket — amelyek nem a valóságot rögzítetik, hanem annak csupán meg tévesztő látszatát keltik. Azt hiszem, mindenki látott már pl. olyan fényképet, ahol valaki önmagával beszélget vagy kezeltfog stb.

Az amerikai rendőrségnek egy ilyen trükkfelvétel nemrégben sok galibát és felesleges fáradságot okozott.

Violet Michels, 21 éves fiatal leány, vagyonos szülők gyermeke, boldog menyasszony, nyomtalanul eltűnt a szülői házból. Szökés vagy öngyilkosság kizártnak látszott, ezért bűncselekményre, így elsősorban az Amerikában annyira gyakori, zsarolási célokból elkövetett, emberrablásra gondoltak. A gyanút nemsokára alátámasztották a tények, a leány szülei zsaroló levelet kaptak, amelyben a rablók bizonyos dollárösszegnek bizonyos időben és helyen való elhelyezését követelték.

A szülők a rendőrségtől kapott tanács alapján papírszeletekkel telt borítékot helyeztek el a zsaroló levélben megjelölt helyre, amelynek környékén 8 rendőr állt lesbe. A rendőrök azonban valószínűleg vigyázatlanok voltak, mert a levélért senki sem jött. Az eset továbbra is rejtély maradt.

De egy napon megjelent a rendőrségnél egy fiatal fényképész, aki egy fényképfelvételel mutatott fel. A kép gépkocsit ábrázolt, amelynek ablakán egy dulakodó férfi és egy fiatal nő alakja volt látható. A nő arcvoná-

sait nem lehetett kivenni, a férfit ellenben határozottan fel lehetett ismerni. Nem volt más, mint egyike a közismert, többször büntetett banditáknak. A fényképész, aki előadása szerint a fényképfelvételt pusztán a véletlennek köszönhette, a felvétele idejére és helyére vonatkozólag olyan kísérőkörülményeket mondott el, melyekből arra lehetett következtetni, hogy a kép tényleg Violet Michels elrablásának egyik mozzanatát örökíti meg s így csupán az ismert banditát kell kézrekeríteni, hogy az egész bűnügyi rejtély megoldható legyen.

A bandita rövidesen megkerült az egyik börtönben, ahol már több, mint féléve ült s így tettessége szóba sem jöhetett.

Kiderült, hogy a bemutatott felvétele trükkfelvétel volt, amellyel a fényképész reklámot akart magának csinálni. Sikerült neki.

Végül megemlítek egy olyan esetet, ahol a nagyító-lencse nem a bűncselekmény felderítésénél játszott szerepet, hanem súlyos bűncselekmény elkövetésének eszköze volt. Hibás öntésű üveg tetőcserepek, úgynevezett hólyagos ablaküvegek, sőt vízzel telt palackok már gyakran okoztak tüzet. A nap fénysugarait gyűjtőlencse módjára egy pontb fogják össze. De az, hogy valaki gyűjtőlencsével gyilkosságot kövessen el, eddig aligha fordult elő a bűnügyek történetében.

San Franciscó egyik villanegyedében, kert háza első emeletén, egy Matter's nevű öreg hölgy éldegélt, kit hosszú évek óta tartó betegsége teljes mozdulatlanságra kárhoztatott, emiatt az ágyát sohasem hagyhatta el. A beteget ápolónő gondozta. Kettőjükön kívül a villában csupán egy szolgáló és a kertész lakott. A beteget délelőttönként meg szokta látogatni unokaöccse, aki egyben egyetlen rokona volt. Mászil nem érintkezett.

1934 augusztus 16-án délután az ápolónő, valami sürgős magánügye miatt, félór-ra magát elhagyta a beteget. Mikor visszatért, a betegszobát sűrű füsttel telítve találta, az ágy nemű már elégett, az ágy előtti szőnyeg még lángolt, a beteg pedig súlyos égési sebekkel holtan feküdt ágyában.

A megindított nyomozás során először nem vergődtek zöld ágira a detektívek. Az ápolónő félóráig volt távol. Ez alatt az idő alatt a kertész az épület előtt dolgozott, idegen ember tehát véletlenül sem juthatott a házba. Röptűz lehetősége sem forgott fenn. A villanyvezeték rendben volt, rövidzárlat nem okozhatta a tüzet. Augusztusi hőség volt, tehát a fűtés sem lehetett tűzokozó. A beteg mozdulni sem tudott és kezeiugyében egyébként sem volt semmi tüzzerszárm, amellyel maga okozhatott volna tüzet. A szobából érték nem tűnt el.

A nyomozás ilyenképen már-már holtpontra jutott, mikor az egyik detektív a „kizárk állhatott érdekében az unokaöccs az egyedüli örökös, rajta kívül a szerencsétlen öregasszony halálából előny senki másra nem származhatott. Az unokaöccs tettességét feltételezve, behatóbban kezdett szemlével foglalkozni. A puhatólások során megállapítást nyert, hogy a hátalemler az elhalt villájával szemben, az utca másik oldalán álló ház első emeletén, szobát bérelt. Ezt a szobát a rendőrség titokban átkutatta. A kutatás során vasállványra szerelt hatalmas gyűjtőlencsére és egy távcsőre bukkantak. Az utca mindössze 4 méter széles volt. A rendőrség a tűz eredetére nézve most már — a szobában talált különös leletre alapítva — azt a fantasztikusnak látszó feltevést állította fel, hogy az önmagával fehetetlen beteg szobáját a nyitott ablakon keresztül — hiselve az ápolónő

rövid távollétét — az unokaöccs gyújtotta fel, tudva, hogy az önmagával tehetetlen betegnek a tűzben el kell pusztulnia.

A fantasztikus feltevés valóban bizonyult. Az unokaöccs beismerte, hogy a cselekményt a rendőrség áltl elképzelt módon ő követte el, hogy hamarabb juthasson az örökséghez. A távcsőre azért volt szüksége, hogy a mozgatható állványra szerelt lencse gyűjtőpontját a megfelelő helyre irányítsa.

Nyitva áll még az a kérdés, hogy az elhalt miért nem kiáltott segítségért? Valószínűnek látszik, hogy az ápolónő távozása után elbőhiskolt és a fejlődő füst elkábított, mielőtt segítségért kiálthatott volna.

Melyszűke miatt most nem folytathatom a bűnügyi érdekességek és furcsaságok világából összegyűjtött anyagom közlését, de lapunk egyik közelebbi számbában majd visszatérek rá.

KATONAI ISMERETEK.

Örsök gázvédelmi tevékenysége.

Irta: Bévinyei REVICZKY ZSIGMOND százados.

A háború csak látszólag fejeződött be. A megkötött békeszerződések megnyogvást nem teremtek, hanem előidézték az általános nyomorúságot és táplálják a zsarátnakot egy új világéges előidézésére.

A minket körülvevő és haánk testéből megbízott államok tudják, hogy a véletlen szerencse hozta meg az ő „diadalukat”, éppen azért minden igyekezettel a már amúgy is megcsontított országunk agyontiprása a főcéljuk, hogy végre szabadulhassanak az igazságtalanul szerzett zsákmány lidércnyomásától.

Ha a térképre tekintünk, láthatjuk, hogy határaink nyitottak, védelemre nem alkalmasak, tehát az állig felgyverzett államoknak hadászati szempontból is teljesen ki vagyunk szolgáltatva. Számolnunk kell tehát az ellenségeink támadására, éppen ezért annak kivédésére fel is kell készülnünk.

A jövő háború harc módjában a gázharcnak nagy szerep f g jutni, amihez hozzájárul az az óriási előretérés, amit a repülőtechnika a világháború befejezése óta ért el. A repülőgépek nagy teljesítőképességét tekintve, nem lehet kétséges, hogy azok támadása főképpen a átországok ellen fog irányulni, nemcsak azért, hogy ott is veszteséget okozzanak, hanem, hogy a lakosságot állardóan rettegesben tartásák és a rendbontó elemek munkáját, így az anarchiát is elősegítsék.

Téves felfogás az, hogy a repülőgépek gázátadása

KI TUDTA?

A numizmatika, magyarul éremtan, pénzemek és érmek tanulmányozásával foglalkozik és a régiség-tanak (archeológia) fontos ázszakmája. Latinul numismatika = érem.

Szilveszter...

csakis fontosabb gőcpontokra (városok, vasúti csomópontok, bányák, gyárak, raktárak, laktanyák, stb.-re) fog irányulni. Mí a jövőbe nem láthatunk, tehát azzal is számolnunk kell, hogy a kevésbé fontosnak látszó helységek lakóit is megzavarják a repülőgépek gáztámadásai, hiszen kézenfekvő, hogy a lakosság nyugtalanítása és félelemben tartása döntő szerepet játszik egy háború befejezésére nézve is. Nem lehet nekünk tehát azzal számolnunk, hogy a kisebb falvak, tehát a csendőrsők nagyobb száma nem veheti ki a részét a repülőgék gáztámadásából, sőt minden őrsnek fel kell készülnie lennie nemcsak a saját védelmére, hanem elsősorban a lakosság támogatására is, azonkívül első segélynyújtásra. Különösen fennáll ez oly falvakra nézve, ahol nincs vagy nem lesz orvos.

A gázok különböző élettani hatása miatt tehát nem elegendő a falon függő és már mindenki által ismert első segélynyújtás táblázat ismerete, hanem minden csendőrnök ismernie kell a bargcázok sérültjeinek nyugtató első segély módját, annál inkább, mert annak alkalmazása igen sok esetben életmentő hatású, sőt az életmentés helyes alkalmazása igen kedvezően befolyásolja az esetleg már fellépő betegség gyógyulását, míg annak elmulasztása, vagy helytelen alkalmazása a veszteségek számát nagy mértékben növelheti.

A fentiek előrebocsátása után, most már tisztában kell lennünk a gáz fogalmával. Természetesen e cikkem keretében részletesen nem foglalkozhatom a gáz fizikai

tulajdonságaival és harci alkalmazásával, annál kevésbé sem, mert hiszen ezeknek ismeretével már találkozunk az 1932. évi Csendőrségi Lapok 13. számában. Ezt tehát csak annyiban fogom érinteni, amennyiben közleményem kívánja.

Téves felfogás, ha valaki gáz alatt csupán légnemű anyagot képzel. Ez már idejét múlt, mert a gáz halmazállapota lehet légnemű, szilárd és lehet cseppfolyós is.

Légnemű gáz az, amelyik az orron, szájon és a fülön (lyukas dobhártyán) keresztül jut a szervezetbe és ott elváltozásokat okoz. Ide sorolom még a légneműeknek látszó gázokat, amelyek apró, szilárd részecskékből tevődnek össze, ezek a füstök, amelyek mérgező gázzal vegyítve mérgező füstökként ismeretesek. Ezek a gázok tehát csak beszívás útján juthatnak a szervezetbe, ellenben vannak gázok, amelyeknek gőzei az azokban huzamosabb tartózkodás alatt megtámadják a bőrfelületet, sőt tályogokat és fekélyeket okoznak (pl. mustárgáz).

A cseppfolyós gázoknak (gázeső és gázpermet) a többek között az a tulajdonsága, hogy az élőlényeknek a bőrét ruhán és lábbelin keresztül is megtámadják és azon elváltozásokat, az egyéneken pedig harcképtelenséget idéznek elő. Ezen utóbbi gázanyagok érdekelnek minket főképpen, mert legtöbbször a cseppfolyós anyag lesz az, amelyet repülőgépről juttatnak akár eső, akár permet alakjában a megfertőzendő terepre, ahol az huzamosabb ideig megtartja romboló tulajdonságát és ahol a terepen közlekedő egyének azzal érintkezve, megfertőződnek.

Nézzük most már, hogy élettani hatás szerint hányféle harcgázt ismerünk.

Vannak ingerlő, fojtó, mérgező és maró hatású gázok.

Dióhéjba foglalva ezek tulajdonságai a következők:

Ingerlő gázok könnyezést, tüsszentést, köhögést váltanak ki, ami súlyos esetekben halállal végződhetik. Hatásuk azonnal, de esetleg csak késve is mutatkozik.

Mérgező gázok, amelyek a tüdőt át a vérkeringésbe kerülnek, az élő szervezeteket megmérgezik, súlyos esetben pedig halálos megbetegedést okoznak.

Maró harc-gázok tulajdonsága az, hogy cseppalakban a testre jutva, az egész bőrfelületet megtámadják, azon súlyos és igen hosszú ideig gyógyuló sérüléseket idéznek elő. A szembe jutva pedig vakságot vonnak maguk után. Légnemű állapotba jutva (párolgás) hatásuk a fojtó gázok tulajdonságával azonos. Hatásuk mindig huzamosabb idő után jelentkezik.

A védekezés lehet egyéni és lehet tömegvédelem.

Az egyéni védelem általában a gázálarc (gumiruha) használata által történik, tömegvédelem pedig a gázmentes óvóhelyek és műszaki berendezések építkezésével érhető el. Itt meg kell említeni a tömegvédelem azon módját, amikor a csendőrség feladata lesz a lakosságot gátámadás esetén agaslati helyekre (hegyre, dombra, stb.) irányítani, mert a gázok általános tulajdonsága az, hogy a mélyebben fekvő helyekre törekszenek.

En itt csupán az egyéni védekezésről fogok beszélni, mert a községek műszaki védelmére a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett gondolni sem lehet.

Az ingerlő és fojtó gázok ellen elegendő a gázálarccal való védekezés. A maró hatású gázoknál az álarc csak azok gőzei ellen véd. Testünk védelme csak teljes gumiruha (ruha, csizma és kesztyű) alkalmazásával érhető el.

Van egy módja a maró gázok elleni védekezésnek, de ez csak preventív, megelőző védekezési mód és pedig, hogy testünket ázvédőzsírral (szükségből zsírral, olajjal) bekenjük és ezáltal elérjük azt, hogy a cseppfolyós gáz testünkkel érintkezve, arról leperog. Ez azonban nem mindenkor megbízható, mert ott, ahol a ruha a testtel érintkezik, az zsírok lekopnak és nem védenek.

Hogyan kell eljárunk a harc-gázok által sérültek segélynyújtásánál?

Általában tartsuk szem előtt, hogy a gázsérülteknek elsősorban árnyékos, szellős, tiszta, szabad, jó levegőre van szükségük. Első feltétel tehát az, hogy a gázsérültet a gázveszélyes helyről el kell távolítani, a ruháját, ha az gázzal van telítve, le kell vetni, hogy a közvetlen környezetet ne fertőzze, gondoskodni kell azonban arról, hogy a beteg teste melegen tartassék. Ha a ruháját nem vesszük le, akkor azt és a fehérszövet meg kell oldani, különösen a nyak, mell és a has táján, hogy a lézés megkönnyíthessék. Ha a beteget szabadba vinni nem lehet, akkor ott, ahol fekszik, annak a helyiségnek ablakát és ajtóit nyitva kell hagyni, hogy a levegő gyors kicserélődését elősegítsük.

Szem előtt kell azt is tartani, hogy a gázok hatása a mozgás alkalmával főképpen a légzőszerveket, a szívet és az izmokat támadja meg, evégből a sérülteknek egyes esetekben mozgást végeznie nem szabad, kivéve az ingerlő és maró hatású gázok sérültjeit, akik a szükséghez mérten kisebb mozgást végezhetnek ugyan, de szolgáljon irányadóul, hogy a gázsérültet mindig hordágyra kell fektetni és pedig úgy, ahogy az a betegnek kellemesebb, azért, hogy rossz fekvés esetén annak elkerülése végett

a beteg felesleges mozgást ne végezzen. Az általában szokásos mesterséges légzést alkalmazni semmi körülmények között nem szabad.

A fojtó gázok hatásánál fellépő légszomj esetén a sérült légzésének megkönnyítésére mentholos, vagy alkoholos ruhát teszünk a légzőnyílásaihoz, illetőleg oxigén belégzést kell eszközölni. Az azonban csak szakember végezheti (falun tehát az orvos, szülész ő, vagy első segélynyújtásban jártas kiképzett tűzoltó).

Mérgező gázok, vagy maró hatású gázok gőzei által sérült egyének első segélynyújtása a fent említettekkel azonos.

A maró gázok hatása ott is mutatkozik, ahol ruha, vagy lá belé fedte a testet. A maró gázzal sérült fertőzni képes, ezért az első feladatok közé tartozik az is, hogy a már ismertetett szállítási móddal a beteget el kell különíteni; más gázzal fertőzött betegek közé sem szabad elhelyezni.

A beteg ruháit el kell égetni, a szállítóeszközöket és azt a helyet pedig, ahol a terep is fertőzve van, klórmésszel fertőtleníteni kell.

A maró gázok hatása a bőrre jutva, csak órák mulva, égési sebekhez hasonló elváltozások alakjában mutatkozik, majd duzzadt, fájdalmas daganatokká képződnek, később hólyagok mutatkoznak és végül genyes tályogok képződnek a test egész felületén. Ezek gyógyulási tartama igen hosszú, sőt nagy százalékban a halál is beáll. Az ilyen maró gázok ellen a védekezés a legnehezebb, mert különleges védőfelszerelést kíván, de ha már valaki ilyen gáz cseppjétől megsérül, úgy annak a következőképpen kell eljárnia:

Mindenekelőtt itassa le a fertőzés helyét gyapottal, vagy erre alkalmas tiszta szövet- vagy vászonanyaggal (zsebkendő jól megfelel), majd meleg folyóvízzel alaposan öblítse le. A fertőzés helyét dörzsölni nem szabad. E művelet után a fertőzés helyét klórmésszel be kell hinteni és a fertőzött testrészt át kell kötni. Ha a maró gáz a szemet éri, úgy azt klórmésszel behinteni nem szabad, hanem borsavoldatos vízzel, vagy 20—25%-os káliumpermanganátos oldattal végezzük a szem kiöblítését. A sérült szemű egyént óvjuk a nappali fénytől, tehát sötét vagy erősen elsötétített szobában helyezük el.

Mi sem természetesebb, hogy az állatok védelme szintén igen nagy szerepet játszik nemcsak az egyén, de az állam életében is, evégből nagy vonásokban, azzal is tisztában kell lennünk.

Az állatvédelem ugyancsak feloszlik tömeg- és egyéni védelemre. A tömegvédelem az emberek tömegvédelmével azonos elveken épül fel, sajátosság azonban, hogy az állat, de különösen a ló, gázbajutás esetén ösztönösen a magaslatokat keresi.

Hadiállapot esetén természetesen a ló és a szarvasmarhafélék egyéni gázvédelmére is be kell rendezve lennünk. Ez nem igényel nagy előkészületeket, de egyébként is az egyéni állatvédelemnél csak rögtönzött álarcok használatáról lehet szó, amelyekkel az elmúlt világháborúban átlagban véve jó eredményeket értek el.

A ló és a szarvasmarha szeméi az ingerlő gázok hatására kevésbé érzékenyek, tehát úgy az ingerlő, mint a fojtó gázok ellen csupán a légzőnyílások kellő elzárásáról kell gondoskodni. A szükséghez mérten elegendő az állat fejét nedves pokrócba csavarni, de előírva (sabb egymásba dugott zabostarisnya közé nedves (25% szódaoldatos) fűvet, szénát vagy szalmát helyezni és az

így elkészített tarisznyát az állat légzőnyílásaira helyezni, az állatot pedig ki- vagy átvezetni a gázterhes területen. Ha ez sincs, a zabos tarisznyát vízbe mártva kössük az állat fejére.

A maró hatású gázok által történt sérülés esetén az eljárás elvben az ember védekezési módjaival azonos.

A lakosságot ért gáztámadás esetén számolnunk kell az élelmiszerek megfertőzésével is. Nem lenne tehát teljes a védekezés, ha nem volnánk tisztában azzal, hogy az élelmiszerek közül mit használhatunk fel és mit nem, illetőleg miképpen kell a háború esetén ügyis nehezen megszerzhető élelmiszereket a fertőzéstől megvédeni.

Nagyobb mennyiségű élelmiszert legalkalmasabb gázbiztos helyiségben elhelyezni, de mivel ilyenekkel a községekben ritkábban fogunk találkozni, legcélszerűbb azokat a községeken kívül pincékben elhelyezni. Itt ugyanis kisebb a valószínűsége annak, hogy gáztámadás esetén azokat is érni fogja a gáz hatása. Kisebbségi mennyiségű élelmiszert, ami a háztartásban nélkülözhetetlen és a háznál vagyunk kényszerítve tartani, legjobb, ha szódavízzel vagy olajjal átitatott takaróval takarjuk le. Esetleges kellemetlen meglepetéseknek elejét úgy vesszük, hogy az élelmiszer (pl. kenyér, tészta, már megfőtt hús) héját, illetőleg felső rétegét felhasználás előtt eltávolítjuk.

Azoknak a leölt állatoknak a húsát, amelyeket ingerlő vagy fojtó gázok hatása következtében le kellett vágni, sütés, vagy esetleg főzés után felhasználhatjuk, de a tüdőt, májat, szóval azokat a belső szerveket, melyekre a gáz hatását főképpen kifejtette, el kell dobni, vagy ásni.

A maró gázok hatása következtében levágásra kerülő állatok húsa Kellő kifőzés, illetőleg sütés után ugyancsak felhasználható, de azt a bőrfelületet, ahová a marógáz cseppje cseppent, előzőleg fertőtleníteni kell a már ismert klórmésszel. A gázhatás következtében elhullott állatok húsát meg kell semmisíteni.

Tartsuk mindenképp szem előtt, hogy azokat az élelmiszereket, amelyek a megfertőzés legkisebb gyanúját keltik fel bennünk, klórmésszel le kell önteni és el kell földelni.

Nem szabad arra gondolnunk, hogy a gázvédelem nem időszerű kérdés. Megdönti ezt már az a tény, hogy alig találunk külföldi lappéldányt, amely hasaboknál keresztül ne oktatná olvasóit a gáz elleni védekezésre. Az őrsparancsnokok és alárendeltjeik is tartsák kötelességüknek, hogy beszélgetés formájában oktassák körletük lakosságát a gáz veszélyére és ennek elhárítására.

A trianoni, st. germaini és versaillesi békeszerződések pályafutásukat mint üres könyvtáblák fogják befejezni, amelyekből egyenként kitépték a lapokat. Oktalanság két tábort: a revizionisták és antirevizionisták táborát egymással szembeállítani. Célszerűbb lenne a becsületes együttműködés olyan módjait keresni, amelyek lehetővé tennék, hogy a jogos követelések kielégüljenek anélkül, hogy ezáltal megsértenők azokat a legszentebb javakat, amelyeknek tiszteletbentartását óhajtjuk.

HENRIOT FRANCIA KÉPVISELŐ
(Petit Parisien).

Vitéz Karalyos Gyula tiszthelyettes.

1914. év július hó 28-án, a világháború első napján vonult be a cs. és kir. 7. hadtestparancsnoksághoz, hol 1916 április hó 1-ig teljesített táborigazgatást.

Bejárta a szerb, orosz és olasz harctereket s mindenütt derekasan megálta helyét. Ott teljesítette kötelességét, ott küzdött hazájáért, ahová a sors éppen rendelte. És mindenütt, minden beosztásában és minden körülmények között dicsőséget szerzett a magyar csendőrnévnek.

A szerb harctéren a kémek üldözése, leleplezése és az igazságszolgáltatás kezére való juttatásában jelentős szerepet játszott. Sok kém pályafutása Karalyos tiszthelyettes tényvázlatával ért véget. Működésével megritkultak a kémek és ez a küzdő csapatok működését biztonságosabbá tette. Kezdeményezéseink, terveink sikerültek. Az alattomban dolgozókat, a kűtmérgezöket Karalyos tiszthelyettes idejében ártalmatlanná tudta tenni.

1914. év végén az orosz harctérre került. A katonaszökevények összegyűjtése, az elsöört hadianyagok, felszerelési tárgyak összeszedetése képezték feladatát.

Dobromil mellett, mint egy kis létszámú járör parancsnoka, azt a parancsot kapta, hogy az oroszok felöl szerezen adatokat, létszámukat, felvonulási irányukat, szándékukat lehetőleg állapítsa meg. Felderítő járörszolgálatát folyamán bukkant egy erősebb orosz járörré, arra habozás nélkül rávetette magát s azt megsemmisítette. Az életbenmaradt foglyoktól azután megtudta azt, amire szüksége volt. A kapott parancsot híven teljesítette.

1915 március elején a Nagybukóc község melletti ütközet alkalmával a 20. honvéd hadosztály és a cs. és kir. 7. hadtestparancsnokság közötti telefonvonalat az oroszok elvágták. A telefonösszeköttetés megszakadása következtében a csapatok egymással érintkezni nem tudtak s így a helyzet válságosra fordult. Karalyos tiszthelyettes önként jelentkezett a fontos parancsok kézbesítésére s minden útját pergötüzben, a halál mesgyéjén, haláltmegvetö bátorsággal tette meg és a parancsokat, jelentéseket rendeltetési helyére juttatta. Vitéz tottével sok embert mentett meg a fogságbaeséstöl.

Késöbb az olasz harctérre került és a Doberdó környékén teljesített táborigazgatást.

A harctéren volt közvetlen parancsnoka, Lözsa Jenö ny. ezredes úr írja róla: „Karalyos Gyula tiszthelyettes a táborigazgatást teljesítésénél kiváló erélyt, leleményességet, sok esetben haláltmegvetö, önfeláldozö bátorságot tanusított, minden irányü magatartásával mint hös katona, minden szolgálatra kész alárendelt tünt ki.”

Karalyos Gyula tiszthelyettes vitéz tetteiért József kir. herceg, a cs. és kir. 7. hadtest akkori parancsnoka, az 1. osztályü vitézségi éremmel tüntette ki, Magyarország Kormányzója pedig 1924 június 15-én vitézzé avatta.

A Nyomozókulcs lefogyasztása.

Írta: HAJDU KÁLMÁN tiszthelyettes
(Szekszárd).

A Csendőrségi Lapok múlt évi 10. számában pályázat jelent meg azon bajtársan részére, akik a Nyomozókulcs, illetve a Nyomozati Értesítő megjelenése óta legalább 2 körözött egyént fogtak el. A pályadíj nyertese — Jurán Antal őrmester — 2 év alatt 22 egyént, a második — Gazdag Ferenc Űrkapitány — pedig 3 év alatt 18 körözött egyént fogott el.

A Nyomozati Értesítő és a Nyomozókulcs kiadása óta eddig a Nyomozati Értesítő alapján 2958, a Nyomozókulcs alapján pedig 5546, vagyis összesen 8504 egyént fogtak el. Ezek a nagy számok tehát feltétlen bizonyággal szolgálnak arra, hogy mind a Nyomozati Értesítő, mind a Nyomozókulcs gyakorlatilag nagyszertően bevált, mert bizonyos, hogy ezek segítségével nélkül az elfogott sokszerű bűnöző túlnyomó része ma is szabadon járna és veszélyeztetné a közbiztonságot.

A Nyomozókulcsban jelenleg 18.551 név alatt kb. 15.000 körözött egyén szerepel. Ha minden közbiztonsági szolgálatot teljesítő csendőr nem a fenti kimagasló eredményt mutatta volna fel, hanem csak átlag évente egy körözöttet fogott volna el, akkor most a kövér Nyomozókulcs igen sajnány lenne a járőrtáskájában való elhelyezése nem okozna gondot.

Pedig a Nyomozókulcsban szereplő egyének mind közzétűntek élnek, anélkül, hogy valaki felelősségre vonná őket az elkövetett bűncselekmények miatt.

A körözött egyének leleplezése a mostani segéd-eszközünk birtokában nem olyan nehéz, mint azelőtt. Csak minden őrsön meg kell szervezni a körözött egyének tervszerű üldözését.

Eddig ugyanis csak egyes ügybuzgó csendőrök használták lelkiismeretesen a segéd-eszközöket s az megszokott büntetést, aki ezeket a csendőröket ki tudta kerülni, megmenekült az igazságszolgáltatás elől. Ha azonban az őrsparancsnokok irányítása mellett valamennyi őrs egységesen jár el, akkor minden őrsparancsnok megszeresheti magának azt a megnyugtató érzést, hogy őrkörletét megtisztította a körözött egyénektől.

A megszokott bűnözőket azok ellenőrzése szempontjából két csoportra osztom:

1. csavargó és
2. letelepült körözött egyénekre.

A megszokott bűnöző ugyanis nem fog egész életén keresztül csavarogni, mert így állandóan kitenné magát az igazoltatásoknak s ezért előbb-utóbb letelepszik valahol. Megszokása után az első hetekben a legközelebbi kulcs vagy pótlék megjelenéséig kiválaszthat magának egy jó települési helyet, mert addig nem kell tartania attól, hogy igazoltatás alatt a nevét megtalálják a Nyomozókulcsban. Ha új letelepülési helyén megismerik, megszerzi magának a megélhetést, nem kell félnie a leleplezéstől, mert nem fogja őt senki sem igazoltatni. Így azután az időközben felvett egyén neve időtlen időnkig benne marad a Nyomozókulcsban.

Mind egyik csoport leleplezésére az őrsparancsnoknak más-más eszközöket kell igénybevennie.

Lássuk először, milyen módon foghatjuk el nagyobb számban a csavargó körözött egyéneket.

A bűncselekmény elkövetése után elmenekült bűnöző csatlakozik az országutak vándoraihoz és ezektől megtanulja azokat a módszereket, hogy kell a csendőrökkel való találkozást lehetőleg elkerülni. A legtöbb csavargó délelőttönként mutatkozik olyan helyeken, ahol őrs van. Ekkor van ugyanis kint legkevesebb helyi szolgálatban álló csendőr. Ilyenkor részben koldulás, részben pedig alkalmi munkavállalás útján keresi kenyerét, esetleg még egy kis szeszre való is. Koldulás, ügynökösködés stb. végett vagy ezek ürügye alatt a magánházakat is délelőtt keresik fel, mert a férfiak ilyenkor rendszerint nincsenek otthon, a nőket pedig könnyebben tudják szánalomra bírni, vagy becsapni. Délután már ritkábban, éjjel pedig a legritkább esetben lehet csavargókkal találkozni. Ezek már szürkületkor az éjjeli szállásul választott s a községek szélén levő apasállattisztálók, esetleg tanyai istállók környékére húzódnak és ezekben töltik az éjszakát. Minden őrsön tudják a csendőrök, hol van ilyen „csavargószálló”. A szálláshelyen nem igen fordul elő lopás, leginkább azért, mert az istállók kezelői éjszakára elszedik a megszállók iratait s azokat csak reggel adják vissza a távozóknak.

A Szut. 364. pontjában előírt szállodaellenőrzések mellett ezeknek a helyeknek a azigorú ellenőrzésére is legyen gondja az őrsnek. Nem szabad azonban megelégedni a rendszeres szolgálattal kapcsolatos alkalmi ellenőrzéssel, hanem azt állandósítani kell. Ez úgy lehetséges, ha az őrsparancsnok az istállók tulajdonosait vagy a közszállót felkéri, hogy a fentebb említett megszállóhelyek kezelőit utasítsa, hogy az elvett igazolványokat priorálással végezt minden este vigyék, vagy küldjék be az őrsre. Emellett a cél érdekében igen üdvös, ha a munkaadó intézkedése mellett néha-néha az őrs is honorálja az istállókezelő fáradóságát egy kis szivnivalóval.

Az őrsre vitt okmányokat a napos a Nyomozókulcs, Nyé. és egyéb eszközök segítségével ellenőrizze. Ha aztán közzétűntik gyanú egyént is talál, jelentse azonnal az őrsparancsnoknak, aki egy járőrrel ellenőriztesse a megszállóhelyeket úgy, hogy az ott tartózkodók ne is tudjanak arról, hogy az igazolványaik már előzőleg az őrsön voltak. Ez azért fontos, mert ellenkező esetben bizalmukat veszítik, s a csavargótelefon útján erre társaikat is figyelmeztetik.

Némely községben magánygyének is ki szoktak adni szobát átutazó egyéneknek. Pénzzel rendelkező körözött egyének szívesebben szállnak meg ilyen helyen, mint szállodákban, mert itt könnyebben ki tudnak húzni az ellenőrzés alól. A szállásadók e tevékenysége az iparrovella (1922: XII. t.-c.) 34. §. 5. pontja szerinti engedélyhez kötött ipar. Az iparrovella 62. §. utolsó bekezdése szerint ugyanis a bútorozott szoba kiadása csak akkor nem tekinthető fogadóiparnak, ha azokat hosszabb időre — tehát nem egy-két napra — adják bérbbe. Az ilyen nyilvánosnak tekinthető helyek fokozott ellenőrzése az őrsnek a Szut. 364. pontja alapján nemcsak joga, de kötelessége is.

A délelőttönkénti helyi szolgálatok is eredménnyel kecsegtetnek.

A külszolgálatba induló járőrök vigyék mindig magukkal a Nyomozókulcson kívül a Nyé-vel legutóbb kiadott legújabb „Névmutató”-t is. Ezt az őrsön nélkü-

Semmi sem visszataszítóbb, mint az az ember, aki a szerényiségével hangoz.

MARCUS AURELIUS

lözhetik. A helyi szolgálatban álló járőrök pedig ne elégedjenek meg azzal, hogy az általuk igazoltatott egyén neve nem szerepel a Nyomozókulcsban, hanem a Szut. 310. pont b) alpontjában lefektetett joguknál fogva kísérjék az igazoltatandót a legkisebb gyanu esetén az őrsre és ott részletesen ellenőrizzék annak adatait.

Az igazoltatásoknál használható fogásokat cikkemben nem részletezem, mert erről a témáról úgyazólván egész hordalom fejlődött már ki a Csendőrségi Lapokban.

A szabadlában levő körözött egyének nagyobb tömegének, a letelepedetteknek letelepezésére rendelkezésünkre áll a községi előjáróságoknál a bejelentett egyének nyilvántartása. Mint ismeretes, 1930-ban az egész ország területére kiterjesztették a bejelentési kötelezettséget. Minden 18 évet betöltött férfi és minden önálló menteréséget űző nő bejelentőlapjáról kartotéklapot fektetnek fel, s ezeket ABC-s betűrendben őrzik.

Eddig ezt az igen jól felhasználható anyagot az őrsök sok helyütt kiaknázatlanul hagyták. Pedig megéri a fáradságot a kartotéklapok priorálása. Ez nem nehéz munka, mert mindenütt ugyanolyan sorrendben vannak a kartotéklapok elhelyezve, mint a Nyomozókulcsban levő nevek sorrendje. Aki a Nyomozókulcsban eligazodik, annak könnyen fog menni a kartotéklapok ellenőrzése is.

A kartotéklapokból csak azok nevét kell priorálni, akik nem helybeli születésűek. Ezeknek a száma pedig elenyészően kevés. Ha az ellenőrző olyan nevet talál ezek között, mely a Nyomozókulcsban is szerepel, akkor a szükséges adatokat a kartotékból ki kell másolni, vagy az őrsállomáson a kartotékot, azok kezelőjének engedélyével az őrsre kell vinni és a BKL, vagy a Nyé-ben levő alapadatokkal egyeztetni. Ha a két adat legalább részben egyezik, az illetőt egy járőr a lakásán felkeresi és igazoltatja.

Ha az őrs a már bejelentettek adatainak ellenőrzését megkezdte, fel kell kérni a bejelentő lapok kezelésével megbízott községi tisztviselőt, hogy az ezután érkező bejelentéseket vagy juttassák el a kartotékban való elhelyezés előtt az őrsre, vagy pedig tegyék félre addig, amíg a községben megjelenő járőr azokat priorálja. Az őrs székhelyén, különösen, ha az forgalmasabb, az őrsparancsnok a napos mindennapos köteletségévé teheti, hogy a szállodák bejelentőlapjaival együtt a község előjáróságánál levő kartotéklapot is priorálja. Ezt a kötelezettséget a naposnak mindig önmagától kell teljesítenie, anélkül, hogy arra az őrsparancsnoktól minden alkalommal külön parancsot várna.

A községi előjáróságnál megjelenő járőrök, illetve helyben a napos a félretett kartotékot a leírt módon priorálják. A priorálás megtörténtét esetleg felhívás nélküli kézjeggyel meg is lehet jelölni.

Ezzel az eljárással a körözött egyének igen nagy százalékát lehetne kézrekeríteni, állandó folytatása esetén pedig az őrsparancsnokok a mostaninál nyugodtabban elmondhatnák, hogy az őrskörletükben letelepedett körözött egyén nincs.

Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni, hogy a bejelentési kötelezettségnek sokan nem tesznek eleget, elsősorban persze azok, akik nem akarják, hogy nevüket és lakhelyüket bárhol is nyilvántartsák. Ennek megakadályozása végett a járőröknek nagyobb súlyt kell helyezniük a bejelentések ellenőrzésére. A bejelentett egyének a bejelentést igazoló szelvényt meg kell őrizniük.

Ha tehát a járőr arról értesül, hogy az őrskörletben idegen tartózkodik, néhány nap múlva felszólíthatja a bejelentést igazoló szelvény felmutatására. Őrs óráiban az előjáróságoknál levő adatokból ellenőrizze, hogy az általa ismert vagy megtudott idegen egyének be vannak-e jelentve. Ha valakinek a kartotéklapját nem találja a helyén, s ha az illető az igazoló szelvényét nem tudja felmutatni, akkor mind a be nem jelentettet, mind a szállásadót fel kell jelenteni. (A felfelentést a közigazgatási hatóságoknak kell megtenni az 1930. évi 63410/I.—1930. sz. B. M. rendelet 6. §-a alapján.)

Ha a közegben híre terjed, hogy a csendőrök felfelentik azokat, akiknél bejelentés nélkül lakik valaki, akkor tömegesen fognak mindenkit bejelenteni.

A leírt óvőrendszabályokat csak úgy játszhatnak ki a körözött egyének, ha magukat álnéven jelentették be. Az ilyen eljárás azonban ritkán vezet sikerre. Bejelentés esetén ugyanis azt is fel kell tüntetni, hogy az illető honnan jött. Ha előbbi lakhelyén kijelentette magát, akkor utánaküldik a régi kartotéklapját, ha pedig nem, akkor az új lakhely szerint illetékes előjáróság kéri annak megküldését, s ha lapja az általa bejelentett régi helyén nem található, már ki is sült, hogy valóban adatot jelentett be. Nyenkor az őrsparancsnok előzetes felkérése esetén feltétlen értesítik erről az őrsöt. Továbbá azoknak, akik álnév alatt szerepelnek, hamis okmányokat is kell szereztük, mert ma már igazoló okmányok nélkül munkát vállalni úgyzólván lehetetlen. Ez pedig nem megy oly könnyen. Az ilyen egyén előbb-utóbb elszólja magát, vagy felismerik. Az őrsnek a bizalmi egyének felhasználásakor az ilyen — polgári egyének előtt tudott — de az őrs által ismeretlen körülmények megszerzésére is súlyt kell helyeznie.

Az idegen egyének ellenőrzésénél és ezzel kapcsolatos priorálásánál fontos, hogy ne elégedjünk meg csak azoknak az ellenőrzésével, akikkel szemben bármi okból szolgálatilag fellépünk, vagyis akik mintegy véletlenül kerülnek a kezeink közé, hanem fordítsunk gondot az olyan idegenek ellenőrzésére és priorálására is, akikkel szemben egyébként semmi dolgunk sincsen s akik nem követek el semmiféle bűncselekményt, még kihágást sem. Tapasztalati tény ugyanis, hogy éppen a körözött egyének óvakodnak legjobban attól, hogy valamit, még egy kihágást is elkövessenek, mert tudják, hogy ilyenkor az előzően elkövetett cselekményük is könnyen rájuk derül. Ezért a járőrök minden szolgálatban törekedjenek arra, hogy a körletükben tartózkodó minél több idegen egyén nevét felhívás nélkül megtudják és feljegyezzék és azután a fontebb kifejtett szempontokból (bejelentés, Nyé. és kulcs) ellenőrizzék. Állandóan letelepedett egyéneknél ennek az ellenőrzésnek nem kell a helyszínen történnie, sőt nem is jó, ha a helyszínen történik, mert az illető gyanút foghat és odébb állhat, hanem elég, ha a járőr azt a község előjáróságánál való megjelenéskor alkalmilag, illetve bevonulása után az őrsön foganatosítja.

Cikkem megírására annak elején említett két bajtársam nagyszerű eredményén való felbuzdulásom készített. Láttam azt, hogy ők igazi csendőr ügybuzgalommal milyen szép eredményt értek el. Eszembe ötlött, hogy mennyivel jobb volna, ha ez az eredmény minden őrsön meghonosodna. Leírtam tehát azokat a módokat és segéd-eszközöket, melyek az eddigieknek kiegyenlítése és felhasználása mellett — véleményem szerint — a kiválóan bevált Nyomozókulcs egyetlen hibáját, nagy terjedelmét is a közbiztonság javára megszüntethetjük.

ÓVAKODJUNK A KÉMEKTŐL!

Különös levelezés.

(A Domenica del Corriere csempélyével.)

Ambrósio Cyria vs. Tábornok fordítása.

Mintha ez az eset csak azért történt volna meg, hogy a szövetséges hatalmak hírszerző szolgálatához beavatott üzletek képességét hátrányos színben tüntesse fel Marlow ezredes, aki egyike volt a legnagyobb szakértelművel rendelkező főnököknek, már nagy türelmetlenségének adta jelét. Egyik napon ugyanazak bangosan adott kifejezést a csalódottságának, mert a szokásos kihallgatás során nagyon is szegyenkezve voltunk kénytelenek lenni bevallani, hogy ezideig sem tudtuk semmit felderíteni. — Tíz nap múlt el — méltatlankodott lovagló-estorával az asztalra vágva. — „Tíz nap, a nyomozás nem buladt egy lépéssel sem előre és ezek a kutyák éppen így folytatják munkájukat tovább, mint azelőtt, ott még jobban, mint azelőtt!”

Megértettem, hogy ez az ott firképpen nekem szólt, meg kell mondanom — mégha az díszekvésnek is tűnnék fel — a legelső remény letéteményese én voltam, mert már mindig is több megbízásban — még a legbonyolultabbakban és a legveszélyesebbekben is — különösen ki-tüntettem magamat.

Most a következőkről volt szó. 1917. év júniust ir-tunk. Hogy az amerikai csapatokat, melyek részletekben Európába érkeztek, elhelyezésük, a legnagyobb gyer-esemággal kellett a gyarmati harakok létesítéséhez fogni. Ezeknek a munkáknak az elvégzéséhez főleg német fog-lyokat alkalmaztak, akik felett állandóan igen éberen őrködtek, miután valószínű volt, hogy közöttük kémek is rejtőzködnek, akik részére nem volt nagyon nehéz feladat a jókedélyű amerikai csapatok terjedős beszélgatéseiből híreket szerezni. Ez a német foglyok felett gyakorolt őrködés kétféle módon történt. Régebben úgy, hogy több ügyünkünk közéjük vegyült, természetesen német fogoly-nak öltözve, részben pedig szellemes mikrofonok segé-lyével, amelyeket az elhelyezési körletben rejtettek el.

Ezek az eszközök alkalmasak voltak arra, hogy gyar-nokat megerősítsék, azaz megszilárdítsák olyan érte-lemben, hogy a foglyok között valóban vannak titkos német ügybűnök, akik szem előtt tartva a szükséges óvatosságot, kihallgatják az amerikaiak beszélgetéseit, amelyeket a jövőben érkező szállítmányok fontosságára és adataira vonatkoztak.

Az említett eszközök felhasználásával nem lett volna nehéz a kémek kivétel megállapítani és őket szokásos módszerekre juttatni. A tapasztalat mindazonáltal arra tanított meg bennünket, hogy egyetlen lefűlt kém helyébe száz más lép. Így tehát pillanatnyilag okosabb

dolog a mi szempontunkból azt felderíteni, hogy milyen eszközök segítségével tudjákők közdeményeket az any-syra szigorú felügyelet alatt tartott központi táborból kijuttatni. De tíz napi kitartó őrködés és a legnagyobb gondossággal megejtett nyomozás után sem sikerült arra vonatkozólag a legesélyesebb támpontot sem találni.

Marlow ezredes méltatlankodásai után — amelyek-ről előbb tettem említést — a legnagyobb buzgalommal fogtam hozzá kutatásaimhoz. Nagyon gyorsan kuo-dorva a foglyok egyik olyan csoportjába vegyültem, amelynek éppen az a napok egyikén kellett munkába indulnia. Körülbelül egy héttig álltam közöttük, kihallgatva megbírt beszélgetéseiket és meggyűelve minden taglej-tésüket.

Már a két-hároméves kezdett ragannom és én ann-kor egy este véstelenül nyira écsétek lettem tanújává, mely egyszerűen nagy segítségem vált türelmes nyom-ozásainknak. Láttam, hogy a legöregebb foglyok egyike és pedig a 4364. szám, valami kiűzőös munka végzésén buzgalkodik. Bár szalmazékján összekuporodva a leg-nagyobb óvatossággal végezte munkáját, egyetlen tag-lejtése sem került el figyelmenul.

Meggyűltem, hogy egy szög hegyével jeleket lyu-hasztott egy viaszgyufa-doboznál nem nagyobb fadarab-kába. Miután körülbelül tíz percen át folytatta ezt a különös munkát, szalmazékja alá egy másik, az előbbi-vel majdnem egyező fadarabot emelt ki. Ezt néhány pill-anatig szemlélgette, majd az előbivel összerendezte és nagyon megelégedettségnek látszott. Aztán az egész et inge alá rejtette és alvás réjából fekvőhelyére vetette magát.

A dolog érdekes volt s így nagyon természetes, hogy már az ébresztő első pillanatától kezdve igen behatóan folytattam megfigyelő munkámat. Tudnunk kell, hogy azok a foglyok, akik a harakok készítésével foglalkoztak, az asztalosmesterség valamennyi és mindenféle szer-eszmával rendelkeztek. Bár a 4364. számú fogoly ezernyi óvatossági rendszerbejlt tartott szem előtt, mégis meg tudtam munkájában figyelni, amely most abban állott, hogy a két fadarabkát, melyek annyira felkeltették ki-váncsiságomat, úgy igyekeztem összaragasztani, hogy azok egyetlen kis fatömböcskét alkossanak. Végül azt is megláttam, hogy a titkosatos tűmböcskét a legnagyobb körültekintéssel egy kis levezetőcsatornába bocsátotta le, amelyben állandóan sok víz folyt és amely a gyűjtő-táborhoz levezető — kőre kezdetleges — árok volt. A ravasz fortélynak végre nyomára jöttem. A szög he-gyével bevágott jelek nyilvánvalóan üzenetet jelentettek, amelyeket az úszó fadarab továbbított ki a táborból a azokat valaki felfogta.

Ilyen értékes adatok birtokában már csak azt kellett felderíteniünk: hol és ki fogja a titkosatos üzeneteket felfogni.

Tudtam, hogy a levezetőcsatorna a mezőkön át jó dsrab utat tesz meg, míg végre beleömlik egy kis folyócs-kába. Bizonyára a csatornának ezen a pontján k llett valamiféle rácsnak lennie, amelynek az volt a rendete-tése, hogy a különös híreket felfogja.

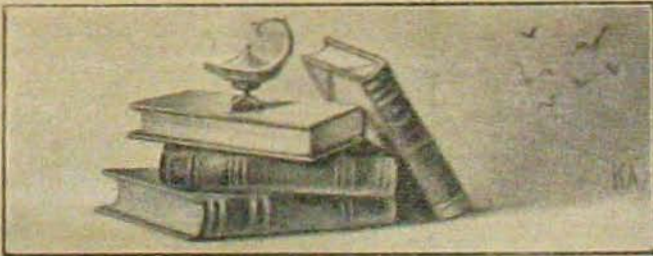
Adataimról értesítettem Marlow ezredest, ki meg-dicsért és az egész csatorna alapos átkutatására hatá-rozta el magát. Ez nem volt éppen könnyű dolog, mi-után több, mint egy km hosszúságú olyan területen kel-lett a munkát elvégezni, amelyet sűrű növényzet bori-tott. Rendkívül óvatosan kellett eljárni.

Végre James Stead nevű, aszkéta kinézésű kántársamat érte az a megtiszteltetés, hogy ezt a ragyogó feladatot végleg elintézte. Emlegetett kántársam kissé leborított sportruhába öltözve s egy pár óriás méretű bétesző szemüveget téve fel, ügyszólván tökéletesen megismerkedte a megcsontosodott rovargyűjtő tudós. Órákat és órákat töltött el azzal hogy tűvé tette a csatorna széleit, különösen személynésen kutatta egy ponton, ahol igen bőségesen voltak „ortotieri” rovarok, és pedig azoknak a bizonyos grillus migratorius rovaroknak egyik faja, amely nagyon ritka.

Egyik napon hosszabb ottartózkodás után az történt, hogy éppen ezen a ponton egy magas, seklár, villogó szemű férfi jelent meg, akin meglátszott, hogy bosszankodik afelett, hogy ezen az elhagyott környéken valakivel is találkozik. A tanár azonban mit sem törődve a másikkal, amiként az egy tudós emberhez illik is, a fű fölé hajolva, zavartalanul folytatta tovább kutatásait. Mégis, egy idő múlva, nem azért mintha valami új fajta rovar felkeszítette volna a kitűnő ábrázológyűjtőt, hirtelen felegyenesedett és előrcugorva, a fénylő szemű férfiu mellette szegyezt revolverét, aki azt híván, hogy őt senki sem látja, egy sétabottal éppen a vízben vájtait.

Igy sikerült kézrekeríteni azt a kémot, aki időnként erre a helyre érkezett, hogy összeszedje azokat a különös úszó híreket, melyeket egy finom szálakból készített vasháló tartóztatott fel. A hálót, bár gondosan el volt rejtve, a bokrok között, egy napnál rövidebb időn belül megtaláltuk, mintán előzőleg az éj folyamán egy kis világítódobozt úsztatunk le a vizen.

Nyomozásunk alapján sikerült az ellenséges kémzolgálat egyik legveszélyesebb módját megsemmisíteni, aminek következményeképpen azután sok munkája akadt a hóhérnak. Nekem Marlow ezredes részéről éténk dicséret jutott osztályrészül.

CSENDŐR LEXIKON.

1. kérdés. Mi a lényege a harcélőrs és táboriőrs szolgálatainak? Az új feladatra kirendelt őrsök magtartása minden egyesük és mily részletekben eltérő?

Válasz. Általában úgy a tábori, mint a harcélőrsöket a csapat biztonságának növelésére rendeltük ki. Az alkalmazandó erő nagysága és a feladat tekintetében azonban különféle szabályok mérvadóak.

A fogalmak tisztázását és a lényeg megértését legjobban azzal biztosítjuk, ha a tudnivalókat adott esetek keretében dolgozzuk fel. Így vegyünk példának egy századot, mely mindkét oldalt kötélekben támadva elérte egy erdő szegélyét az innen kb. 300 m-re levő ellenség erős géppuska és tüzérségi tüzeben. A harcot az éj félbeszakította, a legénység fáradt, reggel óta nem étkezett, a lőszer fogytán. A századparancsnok mindenről gondoakodik és hogy a másnapi kemény harchoz erőt gyűjtsön, századát harchoz tagozva pihenéti. Ez a pihenés természetesen nem lesz általános, mert nem lehet tudni, mit tervez az ellenség a sötétség leple alatt. Ezért a századparancsnok századának egy részét harcésziállásban tartja, majd kb. fél raj erejű részeket tol százada elé; ezek rátapadnak az ellenségre, azt állandóan

megfigyelés alatt tartják vagyis biztosítják a századot az ellenség rajtaütése ellen. Ezeket az életről kis részletek: harcélőrsöket nevezik.

A harcélőrsök leggyakoribb alkalmazására védelemben kerül a sor. Ilyenkor a harcélőrsök feladata igen az állás megvétele ellen támadóknak, az ellenséget az állás hőfide felől bizonytalanságban tartani és megfigyelni a terep azon részét, melyet nem lehet betekinteni a védőállásból. Védelemben a harcélőrsöket kétféle módon alkalmazhatjuk, ezek megfelelően eltérő lesz az erejük és feladatuk is.

Vegyünk példának egy zászlóaljat, mely védőállást foglalt. Az ellenség távolsága kb. 15 km.: támadása a déli órákban várható. A védőállás előterepi kb. 1 km-ig nyílt és fedetlen a figyelem semmi sem akadályozza. Azután a terep az ellenség felé lejt, kisebb hóross területekkel. Itt az ellenség egész szándékaitól távolodhat és nehéz fegyverrel tűzéllásba hozhatja a nélkül, hogy a védőállásból ráürit és meg lehetne figyelni. Erre a területre a zászlóalj parancsnok egy harcélőrsöt fog kirendelni, mondjuk egy puskás és egy géppuskás szakaszt... A kirendelt erő nagysága azt mutatja, hogy a harcélőrsnek ellenséges kell magra kifejtése. Ehhez a harcélőrs kis csoportokban védelemben rendezkedik be, hogy figyelmét növelje maga elé tol 1–2 táboriőrsöt a csoportok közötti hézagot a géppuskák és golyóssók keresztvonalával lezárja és közbe összekötő őrsöket telepít. A harcélőrs be rendezkedésének befejeztével figyelem alatt tartja felállítási helyének előterepét és fegyverének tűzzel az ellenséget, bárhol bukkanjon is fel, tűz alá veszi. A harcélőrs nyugodtan várja az ellenséget, annál is inkább, mert összeköttetésben van a tüzérséggel és így annak támogatására minden pillanatban számíthat.

A közeledő ellenség először harcélőrsével ütközik az előrsbe. A harcélőrs erős tűzzel ellenáll, a járőrök nem tudnak tovább jutni, ezért az ellenség harcélőrsöket megerősítve megtámadja a harcélőrsöt. Ez a harc, különösen ha az ellenség gyors, húzósabb ideig is tart, mert az ellenség nem tudja, mely erővel áll szemben. A harcélőrs, melyet már tüzérsége is támogat, még egy ideig ellenáll, majd mielőtt értené az ellenség túleréje, egy előre megszabott irányba visszahúzódik a védőállásba. További ellenállás célzalan, mert feladatát végrehajtotta. Ennek a harcélőrsnek tehet tartani kettőt éjszaki és éjjel a harcélőrsnek a magatartása annyiban változik, hogy az összeköttetést a most már sürűben felállított harcélőrsöktől kiegészíti és szorosabbra fűzi, esetleg megváltoztatja nappali felállítási helyét és a védőállásból közelebb veszi felállítást. A harcélőrs mindig fel fogja használni az éjszakai rajtaütésmérő járőr-változások végrehajtására, hogy az ellenséget nyugtalanítsa és hogy foglyokat ejtessen.

Előfordul, hogy a védőállás előterepi több km. távolságig betekinthező. Ily esetben csak egész gyenge harcélőrsöket alkalmazunk, főleg csak azért, hogy ha az ellenség ködöztetés leple alatt támadna, közeledéséről idejében értesüljön a védőállás parancsnoka. Ezek a harcélőrsök csak pár főből állnak és feladatuk kizárólag az ellenség közeledését jelenteni. Ha az ellenség feltűnik, a harcélőrsök, azzal állandó érintkezést tartva, előre meghatározott vonalon visszahúzódnak a védőállásba. Ennek a harcélőrsnek tehet nem kell tartani az állását.

Az eddig elmondottak alapján megismertük a biztosítás módját előrsök által támadásban és védelemben. Hátra van még a pihenő csapat biztosítása.

Vegyünk példának egy zászlóaljat, mely 10 km.-re az ellenségtől egy községben éjjelezik. Saját felderítő osztagok az ellenséggel érintkezésben állnak. A biztosítandó terület szélessége 2 km. Jobbra és balra saját csapatok biztosítja éjjeleznek. A kiküldendő biztosítás feladata lesz a nyugvó zászlóaljat ellenséges betekintés ellen leplezni, meglegyektől megóvni és ha az ellenség támadna, a zászlóaljat a harcésziállás eléréséhez szilkeleges időt megszerezni. Biztosításra a zászlóaljparancsnok egy századot és egy géppuskás szakaszt rendel ki, mint főőrsöt a községtől kb. 1 km.-re fekvő jól védhető magaslatra. A főőrs-parancsnok a terep és az útviszonyok szemrevételezése alapján 3 tábori őrsöt tol a főőrs elé. (Egy tábori őrs ereje raj vagy szakasz, megerősítve esetleg géppuskával és gyalogsági ágyúval. Parancsnoka áltíz, fontos pontokon tiszti. Rendszerint jó áttekinthetést nyújtó ponton állítjuk fel.) A tábori őrs maga elé őrszemeket állít. A tábori-őrsök előtt közelfelderítő és közelfelderítő járőrök mozognak, az egyes tábori őrsök, valamint a tábori-őrsök és a főőrs között szintén járőrök biztosítják az

összeköttetést. Az ellenség először a táboriőrök előtt mozgó járőrökbe ütközik, vagy ha ezek között sikerülne átcsúsznia, észre fogja venni valamelyik őrzem, vagy összekötő járőr. A táboriőrs már elég erős ahoz, hogy nálánál 2—3-szor erősebb ellenséget feltartson. Ha azonban túlerő legácsolással fenyegeti, akkor harcolva visszahúzódik, de úgy, hogy a főörs tüzét ne akadályozza. Az ellenséggel szemben a főörs már komoly ellenállás kifejtésére képes és megerősíti a közép beérkező előtartókat. Tehát a felállított előörsök vagy megakadályozzák az ellenség átszivárgását a biztosító részek gyűrűjén, vagy pedig túlerő támadása esetén hátrafelé fokozatosan erősödő ellenállásukkal biztosítják a zászlóalj számára a harcmező eléréséhez szükséges időt. Összefoglalva a fentieket, tehát az látnuk, hogy a táboriőrs és a harc-előörs egyformán biztosító, leplező és korlátozó feladatokat végez. A csapat helyzete (támad, véd, menetel, pihen), a harcmező és a harcfelelősségre szabja meg, hogy mikor rendelünk ki harc-előörsöket vagy táboriőröket.

2. kérdés. Az ős arról értesül bizalmasan, hogy egy kocsmáros táncmulatság tartása végett zenészeket szerződtet bizonyos ünneppapokra, holott erre hatósági engedélyt szerzett némi is szüneteltet. Eljárnának oda, hogy egyrészt a hatóság eleve kijelentette ilyen engedély megtagadását ezeken az ünneppapokon, másrészt tisztességtelen versenyt akar támogatni a többi kocsmárossal szemben, akik a hatóság által kijelölt tiszteltetben tartják. Mi ilyen esetekben az ős helyes eljárása?

Válasz. A Szut 1. pontja szerint a m. kir. csendőrség feladata többek közt a büntetőtörvények, rendeletek és szabályrendeletek megzsebesítésének megakadályozása is. Az ős tisztviselője tehát nem lehet kétségbe, az ilyen kocsmáros fokozott ellenőrzés alá kell venni s a táncmulatság tartását meg kell akadályozni s egyidejűleg ellene a Kbtk. 74. §-ában ütköző kihágás miatt feljelentést kell tenni, mégpedig annyiszor, ahányszor a járőr által megszüntetett táncvigalmat újból megrendezte. Ha azonban az ős csak arról értesül, hogy a kocsmáros zenészeket fogadott, ezért még fel nem jelentheti, de figyelemre, hogy a táncmulatságot meg nem tarthatja. Ha még s megtartja, a járőr előzetes figyelmeztetést — amit a feljelentésben meg kell említeni — a hatóság mindenestire súlyosító körülményként fogja tekinteni és szigorúbb büntetést fog kiszabni.

3. kérdés. A gyűjtő rakott gabonából földtől elválasztott és keresztlapra rakott, 20 P értékű gabonát lop. Mily büntetést kell követeltet el? Milyen eset megfigyelése akkor, ha a gabona értéke 10 P?

Válasz. Bár a keresztlapra rakott gabona a szó betű szerint vett értelmében a földtől elválasztott mezei termés, mint-hogy azonban mégis a mező (tarló) van s betakarítottak nem tekinthető, a legújabb bírói gyakorlat szerint ellopásnak mezei lopásnak, tehát 60 P értékén alul az 1894. XLI. t. c. 93. §-a a) pontjában ütköző kihágásnak kell tekinteni. Betakarítottak akkor kell tekinteni a mezei terményt, ha pajtában, csűrben, istállóban, kertben, udvarban, padlásokon vagy más bekerített helyen (szőlőskertben) helyezik el, avagy ha a mezőn hagyják is, de elvermelik, vagy másként helyezik el ott oly módon, hogy ne legyen nyílt helyen. A kévében lévő gabonát egyébként a Bn. 51. §-ában ütköző kihágás szempontjából egyáltalában nem lehet élelmiszereknek minősíteni, mert a Bn. 51. §-a szerint élelmiszereken csak emberi táplálkozás céljára szolgáló eledelt vagy italt kell érteni. A 10 P-nél kevesebb értékű gabona ellopása tehát, ha nem a mezőről történik, közönséges lopás. Megjegyezzük itt, hogy a kukoricát és a süllyi való tököket a bírói gyakorlat élelmiszereknek minősíti.

4. kérdés. Milyen vasárnapi és Szent István-napi zárórja vonatka a szatóciszteleknek, amely szeszese italok korlátozott kimévesével is foglalkozik?

Válasz. A 94.537. K. M. 1921. sz. rendelet értelmében a korlátozott kimérés vagy kis mértékben eladás jogával felruházott bármilyen csevevényű szeszese és esemegüzletekben, illetőleg vegyeskereskedésekben (szatócisztelekben) a pénzügyi hatóság engedélyében felsorolt szeszese italok — égetett szeszese italok kivételével — reggel 7 órától délelőtt 10 óráig kiszolgáltathatók, illetőleg kimértékekben árusíthatók, feltéve, hogy ezek az üzletek túlnyomórészt élelmiszereket árusítanak. A teljes vasárnapi munkaszünetet az érdekelt kereskedők

kétharmadának kívánására csak oly üzletekben lehet elrendelni a fent idézett rendelet 1. §-a értelmében, amelyek nem tartoznak a túlnyomórészt élelmiszereket árusító üzletek körébe. Mely üzletek tartoznak a túlnyomórészt élelmiszereket árusító üzletekhez, azt az elsőfokú iparhatóságnál (polgármester, főszolgabíró) lehet megítélni.

Az üzleti záróra bekövetkeztekor az üzlet redőnyét le kell húzni, ezentűl üzleti forgalmat le kell bonyolítani s az üzleti alkalmazottakat foglalkoztatni tilos. E tilalom ellen vétők kihágás miatt pénzbüntetéssel büntetendők. Az eljárás a közgazgatási hatóság hatáskörébe tartozik.

5. kérdés. Egy bortermelő a pincéjében eladta céljából elraktározott nagyobb mennyiségű bort Göttingországból behozott, nagy cukortartalmú borral kezeletve össze, hogy saját borának édességét így fokozza. Nem követett-e el tiltott cselekményt?

Válasz. A bor előállításának, kezelésének, forgalmának szabályozásáról és a borhamisítás tilalmazásáról szóló 1924. évi IX. t. c. 42. §-ának 1. pontjában ütköző, 3 hónapig terjedő elzárással büntetendő kihágást követ el az, aki a forgalombahozatalra szánt italt előállításához vagy kezeléséhez tiltott anyagot használ, vagy aki az ital előállításánál vagy kezelésénél tiltott eljárást alkalmaz.

Az idézett törvény értelmében a borhoz a te mézszeszese cukorhányó pótlása végett más borvidékről származó bort csak az illetékes szőlészeti és borászati hatóság engedélyével lehet hozzáférni. A kérdésben említett bortermelő tehát a kihágást elkövette.

6. kérdés. Két szomszédos örskörlet más és más közgazgatási járás területén van. Mi a járőr teendője, ha például valamely kihágás elkövetését észleli a szomszédos járás területén, ahol különben a tettei is lakik. Hova kell tenni a feljelentést és melyik örs statisztikájában kell az esetet felvenni?

Válasz. Az örs a Szut. 241. pontja értelmében csak saját örskörletében hivatott szolgálatot teljesíteni. A 396. pont pedig kimondja, hogy a csendőrség működésének területén a nyomozás lefolytatására az elkövetés helye szerint illetékes örs hivatott, még akkor is, ha a tettei más örs vagy az állami rendőrség fogja el. Ugyanez a pont szabályozza azt a kérdést is, mikor léphetnek az örsök egymás területére nyomozás végett.

Ha tehát a járőr idegen örs területén elkövetett kihágásról értesül, erről az illetékes örsöt tartozik értesíteni, neki az ügy érdemében nem szabad eljárnia. Jogában van ugyan a kihágás illúziójához szükséges adatok beszerzése végett az idegen területre lépnie, vagyis például a kihágás elkövetőjének igazoltatása végett, mert ez sürögő nyomozó cselekmény, ennél tovább azonban nem mehet. Az illetékes örs tartozik a további nyomozás, illetőleg jelentés vagy feljelentés szerkesztésével a szükséges lépéseket megtenni, tehát az illetékes örs tevékenységi statisztikájában kell az esetet elszámolni.

7. kérdés. Jogosult-e iparüzés kihágásán tettenért iparosítól a járőr őrszetbe vezetni a szerszámokat és átadni a központi előjáróságnak. A Szut. 445. a) pontja szerint ezeket a szerszámokat helyesen lehet-e bünyekeknek tekinteni?

Válasz. Mínt-hogy a Kbtk. 25. §-a szerint a Btk. 81. §-át kihágás esetén is alkalmazni kell, azért kihágás esetén olyan tárgyak, amelyek elk. és az enek, avagy a bizonyításához szükségesek, felfoglalható. Nem emelhető tehát törvényesség szempontjából kifogás a járőr eljárása ellen, mert az őrszetbe vett szerszámok a kihágás elbírálásánál bizonyítékkal szerepelhetnek s biztos megőrzésük másként aligha lenne lehetséges. A kihágási bíróság hatáskörébe tartozik azután, hogy az őrszetbe vett szerszámok elhozásáról, visszaadásáról, vagy hovatérítéséről intézkedjen.

8. kérdés. Mi az a Nansen-ítélet?

Válasz. Nansen Fridtjof norvég sarkutazó és politikus. A világháború után Norv. gis washing onj követe volt. 1920-ban ő irányította a Népek Szövetsége meghívásából az orosz német és osztrák had foglyok kölcsönös kicserélését, 1921-ben és 1922-ben az oroszországi éhínség leküzdésére irányuló segélyakció vezetője. 1922-ben megkapta a Nobel-féle békedíjat. Róla nevezték el azt a különleges, útlevelet pótló közlekedési okmányt, amelyet kétes állampolgárságú, valamint

hontalan (állampolgárság nélküli) egyének részére állítanak ki. Ilyen a bolsevista lázadás után elmenekült orosz állampolgárok és az örmények részére a m. kir. belügyminiszter úr 197.400 B. M. 1925. és 202.700. B. M. 1925., illetőleg 100.500. B. M. 1930. az. rendeletével megszerezett „személyazonossági és utazási igazolvány”, amelyért az elsőfokú rendőrhatalomnál lehet folyamodni s a kiállítás a belügyminisztérium (közbiztonsági osztály), Budapesten a főkapitányság útlevelesztálya hatáskörébe tartozik.

9. kérdés. *Egy toborzott honvéd a katonai eskü letételénél jelen van, az „Eskükhöz” vezényszót a többivel együtt végrehajtja, de az eskü szövegét nem mondja. Érvényes-e az általa letett eskü, illetve el lehet-e vele szemben járni?*

Válasz. A besorozott honvédegyének felesketéséről a háború előtt az 1889. évi VI. t.-c. intézkedett. E törvény 100. § 2. pont 4. bekezdésében foglaltak szerint: „Ha valamely állításra kötelezett az eskü letételét megtagadná, az eskü az illető előtt felolvasandó és ezen eljárás az avatási jegyzőkönyvben megjegyzendő”. A besorozott egyén tehát azért, hogy az eskü szövegét nem mondotta a felolvasó tiszt után, büntetendő cselekményt nem követett el, mert az eskü letételét annak felolvasása pótolta. Ugyanis, még besorozva nem lévén, az úgy, mint függetlenséért, parancs megtagadása stb. nem volt a katonai bíróság elé utalható, a polgári büntetőtörvények pedig erre nézve semmiféle rendelkezést nem tartalmaztak. A toborzottakra nézve — egyéb rendelkezések hiányában — a fentieket kell alkalmazni.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Rablás kiderítése.

Irta: KÖVARI GYÖRGY törzsrőmester (Tóváros).

1932 július 26-án 6 óra 30 perckor Landl Ferenc és Zetting Kurt német állampolgárok véres, összevert arccal megjelentek az őrsön és feljelentést tettek, hogy 1932 július 25-én 22—23 óra közötti időben Tata és Kocs községeket összekötő megyei úton őt, előttük ismeretlen egyén megtámadta és kirabolta őket. A rablók saját nadrágszijukkal összekötötték a kezüket, összeverték őket, majd a hátizsákjukat elrabolták. A hátizsák különböző ruhaneműeket, borotválkozó készüléket, fényképező gépet, saját neveikre kiállított útleveleket, 1 pengő 12 fillér magyar, 4—5 pengő értékű német és osztrák váltópénzt tartalmazott, összesen 188 pengő 12 fillér értékben. Az őt ismeretlen egyén a rablás elkövetésének napján a két turistát 25—30 km hosszú útvonalon állandóan 4—500 méter távolságban követte. A sötétség beálltával utolérték és megtámadták őket.

A sértett német állampolgárok magyarul nem tudtak. Őrsparancsnokom beszélt németül és így kikérdeztük őt foganatosította. A tettesekről csak annyit tudtak mondani, hogy a legidősebb 30, a legfiatalabb pedig 18 éves lehetett.

Őrsparancsnokom a nyomozás azonnali bevezetésére engem, Nagy Lajos II. őrmesterrel és még három, két-két főből álló járőrt vezényelt szolgálatba. A nyomozást

a sértettek jelenlétében megejtett helyszíni szemlével kezdtük. A helyszínen a Tata és Kocs községeket összekötő útvonalon, a községektől 5—5 km távolságban, lakatlan területen feküdt. Az úton, az út árkában és az útmenti lábonálló zabvetésben dulakodás nyomai látszóttak. A dulakodás színhelyén a győri közkórház főorvosa által hely és kelt feltüntetése nélkül Zala Márton h. intéző névre kiállított orvosi rendelvényt, továbbá Zala Márton h. intéző felírású névjegyet találtunk, mely utóbbi hátlapján a következő kézírású szöveg állott: „Tiszelt gyógyszerész Úr! Kérem részemre a fejfájás elleni poroktat megküldeni.” A sértettek kezeinek összekötözésénél használt 1 méter hosszú fekete nadrágszíjat szintén megtaláltuk. Más tárgy vagy olyan nyom, amelyet használni lehetett volna, nem volt a helyszínen.

A helyszíni szemle eredményéről és a tettesek esetleges útirányáról őrsparancsnokomat szolgálati jegyben küldönc útfán értesíttem. Őrsparancsnokom a szolgálati jegy vétele után az esetet a Nyomozati Értesítőben való közzététel végett bejelentette, továbbá, feltételezve, hogy a tettesek esetleg Budapest felé menekültek, elfogásuk végett táviratilag megkereste az útbaeső bicskei, biai és budaörsi őrsöket.

A helyszíni szemle megejtése után a sértettek Tata községbe mentek és ott várták a nyomozás eredményét. Budapestre szándékoztak menni, de mivel a rablók útleveleiket is elvitték, nem folytatták tovább útjukat.

A helyszíni letetnek örültünk. Ha az orvosi vényt és névjegyet a tettesek hagyták a helyszínen, kilétük felderítése nem ígérkezett nehéz feladatnak.

A helyszíni szemle után a négy járőr egymástól elválva, különböző irányokban kezdett a nyomozáshoz.

En járőrtársammal a névjegy tulajdonosának megállapítását tűztem ki közvetlen célunkul. Zala Márton h. intézőt sikerült is a Mocska község határában fekvő egyik pusztán megtalálni. Zala előadta, hogy a névjegy és orvosi rendelvény, melyet a helyszínen találtunk, az ő tulajdona. Július 24-én egyik alkalmazottját a rendelvényvel és névjeggyel beküldte Tatára, hogy a rendelvényen feltüntetett fejfájás elleni porokat megvásárolja. A névjegyet és az orvosi rendelvényt alkalmazottja útközben ismeretlen helyen elvesztette. Zala és az illető alkalmazott kikérdezésével tisztáztam, hogy a talált névjegy és orvosi rendelvény nem állhat kapcsolatban a bűncselekmény elkövetésével, ezért a nyomozást más irányban folytattam, de eredményre nem jutottam. Hasonlóképpen eredménytelen maradt a másik három járőr és a táviratilag megkeresett őrsök nyomozása is. 30—40 órai szolgálatteljesítés után valamennyien bevonultunk anélkül, hogy a tettesekről bármit is megtudjunk volna állapítani.

Őrsparancsnokom 8 órai pihenés után engem, volt járőrtársammal, a nyomozás továbbfolytatása végett ismét szolgálatba vezényelt. Mivel támpontok nem állottak rendelkezésemre, azzal kísértem meg a tettesek személyére bővebb személyadatokat felkutatni, hogy a sértettek társaságában végigjártam azt az útvonalat,

Nem szabad elfelejteni,

hogy az ember azé a nemzeté, melynek a gondolat- és érzésvilágát éli s amelynek nyelvén hitvallást is tesz erről. Ezért magyarok a Hunyadiak, Zrínyiek, Petőfi, Mikszáth és a többiek, hiába mondják ellenségeink, hogy ezek s annyi ezer más, idegen származásúak.

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

II.

Sorozatos betöréses lopások kiderítése.

Irta: TÓTH SANDOR I. törzserőrmester (Pásztló).

Nyomozták: Juhász János I., Tóth Sándor I., Aratózki Albert őrmesterek és Jakab János csendőr (Felsőtárkány).

Az 1928. évben az egyébként nem túlmozgalmas felsőtárkányi örskörletben tíz kiderítetlenül maradt bűncelekményünk volt. Az őrsparancsnok huzamosabb ideig tartó betegszabadságon volt távol. Az őrsöt ideiglenesen Juhász János őrmester vezette. Mint ambíciótól áthatott fiatal csendőrök, elhatároztuk, hogy mire őrsparancsnokunk szabadságáról bevonul, a kiderítetlen bűncelekményeket rendezni fogjuk. Nem tűrjük, hogy a kiderítetlen esetek iratai a kéregepapírtáblák között megavaszodjanak, a bűnözők pedig szabadon garázdálkodjanak tovább.

Azazl kezdtek, hogy a kiderítetlen bűncelekmények iratait behatóan áttanulmányoztuk és az egyes eseteket megbeszéltük.

A lopásokat túlnyomó részben Felsőtárkány községben, hamis kulcs használatával követték el. A tettes majdnem minden esetben rubaneműt és élelmiszereket vitt magával. Az elkövetés eszközeinek, az elkövetés helyének és a lopás tárgyának azonosságából egy tettesre, esetleg bűnszövetkezetre gyanakodtunk. Ebből viszont arra következtettünk, hogy a tettest vagy tetteseket helyben kell keresni, mert az valószínűtlennek látszott, hogy egy és ugyanazon tettes minden alkalommal valahonnan a távolból jövet bukkanjon fel és tűnjön el nyomtalanul.

Mivel egyelőre a tettes vagy tettesek személyére vonatkozólag a leghalványabb támpont sem állott rendelkezésünkre, általános — szolgálatban és szolgálaton kívül végrehajtott — figyelemmel és bizalmas pühatolással a falu lakosságának kirostálásához fogtunk.

Munkánk folytán a megfigyelés köre nemsokára 20—25 családra szűkült. A tettesnek vagy tetteseknek ezek között kellett lenni. A szűkített körön belül a figyelmet és pühatolást most már a legnagyobb részletességgel tudtuk folytatni, ami nemsokára egy személy ellen eredményezett gyanúkokat. Az illető — Béres László felsőtárkányi lakos — hét tagból álló családot tartott el, számottevő vagyona vagy valamilyen egyéb jövedelmi forrása nem volt, munkába nem járt, de ennek dacára látszólag elég jól élt.

Egy családot már könnyebben és alaposabban tudtunk megfigyelés alatt tartani. Mind szolgálatban, mind szolgálaton kívül sok éjszakát töltöttünk Béres háza környékén. Béres ablaka alatt éjjelenként lest tartottunk. Az erősen befüggönyözött ablakokon keresztül homályos lámpavilág szűrődött ki, suttogást, mozgást hallottunk a szobából. Mindezek azonban nem adtak elegendő okot arra, hogy a szobába bemenjünk és ott a dolgokról személyesen meggyőződjünk, de attól is tartottunk, hogy

korai fellépésével esetleg a nyomozás eredményét tesszük kockára.

Egyik éjjel les alkalmával megláttuk Bérest, midőn az a házától mintegy 200 méterre fekvő erdőből jövet, udvarára besurrant. Csodálatosnak tűnt fel, hogy Béres nem hozott semmit magával. Ha lopni volt, akkor a lopott tárgyakat is magával hozta volna, hisz az éjszaka leple alatt nem látta volna meg senki. Ezen töprengve, újabb ötletünk támadt. Béres akként is gondolkodhatott, hogy ha éjjel véletlenül mégis találkozik valakivel, midőn zsákmányával hazafele tart, ez feltűnik és könnyen gyanúba keverheti őt. Ez az elgondolás arra a feltevésre juttatott bennünket, hogy Béres az éjjel lopott holmikát elrejtí valahol az erdőborította környéken és azokat azután nappal viszi haza, valami gyanút nem keltő ürügy alatt.

Ez eszünkbe juttatta azt, hogy Bérest napközben már többször láttuk, midőn a közeli erdőből, az erdő széléig nyúló kertjén keresztül száraz galyat és falevelet vitt lakására. Biztosra vettük most már, hogy Béres a galyban vagy a falevéiben elrejtve hordja haza zsákmányát a lakására. Most már csak a következő alkalomra vártunk, hogy Bérest falevélrakományával felülelhessük.

Az időközben történtek azonban más megoldást hozták.

Egy reggel ugyanis Beregi Vendel felsőtárkányi lakos az őrsön jelentette, hogy az éj folyamán bezárt pincéjében elhelyezett tele hordókból 14—15 liter bora eltűnt, a pincében levő szalonnából pedig 4—5 kg-os darabot levágtak és elloptak. A tettes távozásakor a pince ajtaját bezárta maga után. A nyomozást azonnal bevezettük.

A részletes helyszíni szemle a tettes kilétére nem szolgáltatott adatokat. Az álkulcsos betörésből és abból, hogy a tettes itt is élelmicikkeket lopott, Béres tettes-ségét tételeztük fel és elhatároztuk, hogy most már végére járunk a dolognak. Nem felejtkeztünk meg arról sem, hogy ha tényleg ő a tettes, akkor a lopott holmik még nincsenek a lakásán, hanem kint az erdőben. Vártunk egy napig, hogy a nappali órákban a bort és szalonnát hazavigye az erdőből.

A következő nap reggelén megjelentünk Béres lakásán. A szobában, kamrában és a padlásán általánoságban szétnéztünk, miközben a kémény háta mögött a padlásán egy 14—15 literes fonott korsót találtunk. A korsót megvizsgáltuk. Tisztára ki volt mosva. A vesszőfonás nyílásaiban apró falevéltörmelékeket találtunk. Erről a galy- és lombhordás jutott eszünkbe.

Két bizalmi egyén jelenlétében megtartottuk a bázikutatást. A kecskeolban, a szalma közé elrejtve egy 25 literes hordó bort találtunk. Béres azt állította, hogy a bor saját termése és csak azért tartja elrejtve, hogy a gyermekek ne jussanak hozzá. Borhoz érő emberrel a bort megvizsgáltattuk, azonban az nem volt azonos a Beregi Vendel pincéjéből ellopott borral. Béresnek mindössze 200 négyzetméter szőlője volt. A szőlőben járőr-társam egy hozzáértő emberrel megjelent s megállapították, hogy Béres földje kadarka és más szőlővel van beültetve s hogy a hordóban talált másfajú bor nem lehet

Legelőnyösebben a készítőnél.
Részletkedvezmény!

BÚTORT

Hádl István műbútorasztalos

Budapest, VIII., Baross-utca 22.

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL P 65-181

EBELOSZÖNYEGEK P 21-101

Fotelágyak, paplanok, vasbútorok, futásző-
nyegek, lefőrneművasznak, ruhaszőnyegek.

Lakberendező Vállalat

Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.

A m. kir. csendőrség tulajdonképpeni áruháza

saját termése. Béressel szemben most már hafározott bizonyíték állott rendelkezésünkre, ezért a bor- és szalonnalopásra vonatkozólag gyanúsítottként kikérdeztük, annak elkövetéséről azonban hallani sem akart.

Béres lakásán erre újból házkutatást tartottunk, de most már olyan alaposan és részletesen, hogy mindent megmozgattunk. A kamra padlója törekekkel kevert földdel volt borítva. Az a gyanúnk támadt, hogy a kamra alatt valami üreg lehet, mely a lopott holmik rejtekhelyéül szolgál. Döngetéssel próbálkoztunk. Az egyik sarokban a föld a döngetésre mélyebben és vastagabban kongott, mint a többi helyen. Ezen a részen a törekes földet felbontottuk és ott, a 25 cm-es törekes földréteg alatt, egy rejtetten beépített ruhatárat és éléskamrát fedtünk fel.

A titkos verekben nagyobb mennyiségű ruhanemű, zsir, szalonna, bab stb. volt elhelyezve, melyeket Béres az előző lopásokból gyűjtött össze. Ugyanott találtunk egy katonai puskát és 30 darab különböző hamis és tolvajkulcsot.

Béres a nagymennyiségű tárgyi bizonyítékok súlya alatt összeroppant és kilencrendbeli betöréses lopást ismert be. Beismerését az egyes lopásokra külön-külön tárgyi bizonyítékokkal is alá tudtuk támasztani, így 1141 pengő 22 fillér értékű ruhanemű, bor és élelmicikk ellopását sikerült rábizonyítani. Beismerő vallomása során előadta, hogy a lopások elkövetése után zsákmányát mindenkor az erdőbe vitte ki, ahol azt egy hegyszakadékkal rejtette el, majd a nappali órákban falevel vagy galyak közé rakva, szállította el a lakására.

Bérest az örs kilencrendbeli betöréses lopásért elfogta és az egri kir. ügyészségnek adta át. Az egri kir. törvényszék 1929-ben megtartott főtárgyaláson egyévi és kéthavi börtönrre ítélte.

Ez a nyomozás a tanulságok egész sorozatát nyújtja. Gyakori, hogy egyetlen lopásból a legbehatóbb nyomozómunka dacára sem tudunk kiindulópontot nyerni. Több lopás összehasonlító tanulmányozása ellenben — az azonossági pontok, hasonlatosságok, egymásra utalások felfedezésével — támpontot nyújthat a további eljárásra. Ennél az esetnél ez az eljárás két fontos következtetés levonását engedte meg, úgymint: a lopásokat egy tettes követte el és hogy a tettes helybeli.

Az örs tagjait az eredmény minden áron való akarása hajtotta. Az általános figyelő és puhatoló munka, ennek során a kör folytonos szűkítése, mely végeredményben a gyanúsítható személy megállapításához vezetett, helyes eljárásnak bizonyult. A megfigyelésből levont következtetések helyességét (bűnjelek erdőben való elrejtése és nappali hazaszállítása) a tények igazolták. A tolvaj eme eljárása, továbbá a bűnjelek rejtekhelye tapasztalatainkat gazdagították, ennek adott esetben, hasonló körülmények között jó hasznát vehetjük.

A nyomozásban részvett csendőrök dícséretes munkát végeztek.

Minden olvasónknak boldog újévet kívánunk s a hozzánk érkezett számos újévi üdvözlétért ezúton mondunk köszönetet.

Szerkesztőváltás. Lapunk szerkesztését a mai számtól kezdve Mohácsy Lajos százados, eddigi segéd-szerkesztő vette át. Az új szerkesztő kéri az eddigi és jövőbeli munkatársakat s az olvasókat, hogy munkájukkal, érdeklődésükkel ezután is támogassák a lapot. Mondani-, megbeszélni valónk van bőségesen, mert alig akad másik testület, ahol a feladatok olyan sokrétűek, szerteágazók volnának, mint a csendőrségnél, de széttagoltságunk egymagában is kézenfekvővé teszi, hogy jó szaklapunknak lennie kell. Ehhez pedig legelső sorban az szükséges, hogy tiszt és altiszt bajtársaink — minél számosabban — irjanak le és küldjenek be hozzánk miuden gondolatot, tapasztalatot, amelyet a köz szempontjából hasznosnak, vagy érdekesnek látnak, mert minden beküldött sor megold, legalább is közelebbvisz a megoldáshoz egy-egy, mindannyiunkat érdeklő kérdést. Lapunk most lép a huszonötödik évfolyamába, negyedszázados szép mult fonódott egybe az elődök munkájából és érdeklődéséből, ez bennünket is ugyanerre kötelez. Ne csak a testület elvont szellemi és erkölcsi tulajdonának tekintsük a lapot, hanem egyénileg is mindenki a magáénak, mert csak róluak, csak nekünk szól minden sora és mert a közreműködésre is szabad tere van mindenkinek, aki esendő.

NEUBART SÁNDOR

Órák és ékszerész.

Oklevélvel kitüntetett órásmester.

SZÉKESFEHÉRVAR, NÁDOR-U. 23.

Órák, ékszerék, ezüst- és alpakka evőeszközök és dísz tárgyak. Ingatlanok nagy választékban, óra- és ékszerjavítások jótállás mellett. Ha jó és olcsó órák vagy ékszerre van szüksége, úgy kérjen portómentes választékesomagot. Aki rendelésénél a Csendőrségi Lapokra hivatkozik szigorúan szabott áraitból 3% engedményt kap.

Különleges fizetési kedvezmény

n. m. kir. csendőrség tagjai részére.

Egyes bútorok és teljes berendezések. Szőnyegterasz. Ebedi- és fuószőnyegek, seziónok, paplanok stb. Ágy-nemű és fohérnemű vasznak. Ruhaszövetek. Csillárok. Egyeztetve szerel to ok. Ön tesz ajánlatot, hogy kíván fizetni.

LAKÁSBERENDEZŐ-nél

Budapest, VI., Liszt Ferenc-lér 5.

Telefon: 271-77.

Vidékre megbízottat küldünk hívásra.

tájékoztatót. nevezetesen: autó- és motorlapok, bank- és pénzügy, divat, ifjúság, ipar és kereskedelem, jogtudomány, katonai lapok — köztük néhány csendőrségi is —, mezőgazdaság, mérnöki lapok, művészet, orvostudomány, rádió, repülőtechnika, sport, szépirodalmi, szórakoztató és revülapok, színház és film, természettudomány. Akiknek a nyelviismeretei és anyagi viszonyai megengedik, hogy külföldi irodalmat olvasson, ebben a tájékoztatóban hasznos segítőtságot talál. A megrendelések elintézését az IBUSZ vállalja.

A limanovai csata évfordulójának megünneplése. Székesfehérvárott december 10-én tartották meg a volt 10-es Mackensen-huszárok a limanovai csata emlékünnepélyét, amelyen dr. Schnurro Henrik német követségi tanácsos is megjelent. A régi tisztek között ott volt Horthy István lovassági tábornok is. A katonai csapatok díszmenetben vonultak el a limanovai emlékmű előtt. A volt 9-es Nádasdy-huszárok Sopronban ünnepték meg a csata évfordulóját. Előzőleg a vármegyeházán közgyűlés volt Flandorfer Róbert kabinetirodalmi tanácsos előadása alatt. Az emlékbeszédet Babits László meneszkari őrnagy tartotta. Az emlékmű előtt báró Fekete Aladár nyugalmazott huszárnagy mondott beszédet.

Csendőrségi Közlöny 23. szám. 1934. évi III. törvénycikk kivonata a zúgírásatról. — Személyes ügyek. — Miniszteri rendeletek. — Állandó nyugállományba helyezettek: Farkas József I. budapesti I., Horváth József II. szombathelyi III., Horváth József VI. pécsi IV., Illés József II. pécsi IV., Szabó József III. debreceni VI. és Havasi (Fajcs) János miskolci VII. kerületbeli tthts-ek. — Várakozási illetményrel szabadságot tartott: Balogh József III. debreceni VI. kerületbeli tthts. — Névváltoztatások: Tóth Lajos g. szás. családi nevét „Tótfalussy"-ra, Roha Gábor őrm. „Rábai"-ra, Púp Géza prbcső. „Papházi"-ra, Kohán János prbcső. „Krasznai"-ra, Biter János törm. „Bánhidai"-ra, Bartus Pál őrm. „Bánhidai"-ra, Blazsán Sándor prbcső. „Bujdosó"-ra, Gyuris János prbcső. „Hont-erdőrei"-re, Hartman József prbcső. „Hegyháti"-ra, Kriskó Lajos prbcső. „Kőhalmi"-ra, Licker Antal prbcső. „Legegyei"-re, Plejer József prbcső. „Sashalmi"-ra, Segyevé János törm. „Seregélyesi"-re és Vihnyik Imre prbcső. „Veszprémi"-re változtatta át. — Szabályrendeletek: Plasztoly hordszalór rendszeresítése a m. kir. csendőrség lovas állományú legénysége részére, valamint a hordszalór műszaki leírása. — A csendőrségnél levő polgári férfi alkalmazottak a honvéd csapatok zászlói és a hősök emlékművel együtt 30 lépésben belül mélyen levett kalappal kötelesek tisztelni. — A csendőrség elhelyezési kimutatásának helyesbítése. — A „31. M." célgömbvédő műszaki leírása. — Ausztria felől nemzetközi okmányok nélkül érkező személyszállítású gépjárművek és vezetőik részére egy napig érvényes „Előjegyzési jegy" adható ki. — A helység- (község-, város-) név-jelzőtáblákra vonatkozó rendelkezések kiegészítése. — Eleven hasznos vad szállítási igazolványának részbeni megszüntetése. — A biai járás megszünt; ennek községeiből alakult Budapest székhellyel a „Budakörményi járás". — A baranyamegyei Beremend községhez tartozó és vitéz Meggyesy tulajdonában levő vitézi tel-

ken létesült lakott hely nevét a m. kir. belügyminiszter „Meggyesy tanya" néven állapította meg. — Mócsény és Palatinca tolnamegyei községek „Mócsény" név alatt egyesültek. — A Vas vármegyébe kebeleztet Seregélyiháza és Ludac községek „Gyöngyösfalu" néven egyesültek.

Ki tud róla. Holzmann István volt őrsvezető e. őrmestert, aki közvetlenül a háború kitérése előtt a cinkotal őrsön teljesített szolgálatot, keresi Heigl József budapesti (II., Török-utca 2.) lakos és kéri azokat a bajtársakat, akik az illető jelenlegi tartózkodási helyét tudják, azt vele közölni szíveskedjenek.

Arcképfestést és nagyítást, régi kép után is, úgyszintén képkeretezést és javítást olcsón vállal és gyorsan, kifogástalanul elkészít, szentképeket és más olajfestményeket olcsón ad, részletfelvételt is nyújt, hívásra díjtalanul személyesen jelentkeztek Gyurácska István ny. csendőrtthts, Kaposvár, Baross-utca 3. sz. (A vasúti állomással szemben.)

Venne 350 köbcm. 4 fitemű használt motorkerékpárt, készpénzen, a gyártmány és állapot pontos leírását kéri: Hegedűs György, hős. azakaszvezető, Budapest, VII., Korong-u. 38., III. 13.

SZEMÉLYI HÍREK.

Szakaszparancsnoki teendőikkel megbízott: A székesfehérvári II. kerület állományában: Tóth László I. és Kővári László tthts.

Őrsparancsnokká kinevezettek: a szegedi kerületben: Szendi János és Salamon József tthts-ek.

Előléptek. A budapesti I. kerületben: törzsrőmesterré: Tóth István III. őrm.; őrmesterré: Simon Sándor cső.

Véglegesítették: A budapesti I. kerület állományából: Szabó Lajos I., Szomorjai (Szilák) Ferenc, Márkos Lajos, Palfiás (Palatinus) Dezső, Nagy András, Sárközi Mihály, Nádaszi (Nestleczky) József, Urbán Gyula, Alpári József, Kőkény Ferenc, Szabó József V., valamint Komondi László prbcső-k; a székesfehérvári II. kerület állományából: Bokor Béla, vitéz Osepregi István, Felsővári (Kutser) Ferenc, Horváth Mihály I., Kulona Lajos, Kővári (Kemenezki) János, Maros (Mayer) Rudolf, Márton Lajos, Sebestyén Gábor, Csaba (Czank) József, Mogyorósi (Mújás) János, Izsó Ferenc, Gdypár Imre, Szabó József V., Silita József, Buruncz Lajos, Dancs István, Pálmai (Pinke) István, Cserhúti (Csiling) Ferenc I., Kiss Cz. Gyula és Szalkai Antal prbcső-ök; a szombathelyi III. kerület állományából: Baróth Károly, Gál Albert, Magyar István, Rákosi István, Varga Ferenc, Márton Ferenc, Farkas György, Szalai János, Borbás György, Biró János, Boda István, Kosztolányi István, Szűcs Zsigmond, Kiss István, Kovács István, Szűcs István, Vissnyi András, Farkas Gyula, Mogyorósi Gyula, Mátai Gyula, Mátyás István, Pásztori István és Varga Ferenc prbcső-ök; a pécsi IV. kerület állományából: Alpár József, Nemes Imre, Papp Lajos, Paetsai Dezső, Rida József, Varga Géza, Janka

Trunkbalkin

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS KÉZBEN LEVŐ EGYETLEN POSZTÓGYÁRÁTÓL
KÉRJE AZONNAL SZÖVETMINTÁINKAT ÉS ÁRAINKAT. BUDAPEST, XI. LENKE-ÚT 117.
SZÖVETLERAKAT ÉS MÉRTÉKSZABÓSÁG IV. PROHÁSKA OTTOKAR-U 8.
AZ EGYETEMI TEMPLOMMAL SZEMBEN

csak nem úgy szól, hanem így: „Wenn Dich die bösen Euben locken, so ziehe Dir die Stiefel aus und folge ihnen auf Socken”. (Ha csábítanak a rossz fiúk, húzd le a cipődöt és kövesd őket harisnyában.) Azt, hogy „ne” kövesd őket, csak a papok toldották hozzá.

Czabb hahota.

Ugy éreztem magamat, mint egy indiai, aki hirtelen fehér embereknek egy nagy, idegen városába került. Megittattak velem vagy három-négy pohár bort, ami egy-kelőre a fejembe szállott, mert nem voltam hozzászokva. Egyszerre eszembe jutott az Édesanyám. Mit szólna, ha most engem itt látna. Fülembé csengtek a szavai: „Flaccó-kám, a jó Isten legyen mindig a szemed előtt és a szívedben!” Felugrottam, flaccótem és szinte erőszakosan kiakadtam magamat a társaságból.

— Hosszasnak meg, uraim, mennem kell. — És már künn is voltam.

Ez volt az első vasárnap, hogy nem voltam templomban. A „mintafü”, a „remete”, a „Halleinje testvér” hazament és — sírt.

Eljött a karácsony. Negyon szerettem volna hazamenni, de az utazás sokba került. Gondoltam, inkább nem megyek haza, hanem a pénzét Édesanyámnak küldöm.

(Folytatjuk.)

Fogyószőkési esetek tanulságai.

(Bírálat.)

Múlt évi 22. számunkban pályázatot hirdettünk olyan fogyószőkési esetek leírására, amelyek olvasóink számára tanulsággal szolgálhatnak. Abból a körülményből, hogy többi pályázatunkhoz képest a pályázatunkra aránylag kevesebb

leírás érkezett be, arra következtünk, hogy a fogyószőkés a meglehetősen ritka esetek közé tartozik, ami mindenestre örvéndetes jelenség. De azért valószínű, hogy olvasóink között többen voltak, akik hűzódottak attól, hogy egy olyan esetet, amelyben őket esáelleg némi mulasztás terhelé, lapunkban nyilvánosan közöljék. Annál nagyobb dic-séret illeti tehát azokat a bajtársainkat, akik túltéve magukat az álszemérem szempontjain, őszintén közreadják az általuk elkövetett hibákat vagy mulasztásokat azért, hogy bajtársaik abból okulást

merítsenek és magukat oly kelemetlenségektől, melyeknek a pályázók valószínűleg részesek voltak, megkímélhessék. Eljárásuk helyes, őszinte bajtársias érzésre és egészséges ön-bírálatra mutat.

A beérkezett 23 pályázat között összesen hét olyan van, amely a föltételeknek megfelel és közlésre alkalmas. Valamennyi pályázatot egy-ültes közlemény keretében részletesen ismertetni fogjuk, de mert a hét munka mindegyike körülbelül egyenlő értékű, a jutalmat egyiknek sem tudtuk oda-ítelni, hanem azt a beküldők között kisorsoltuk.

A sorsolásban a beküldött hét legjobb pályamunka kö-vetkező szerzői vettek részt (betűrendben): *Bárány István (Utts. (Debrecen), Béndék Mihály (Utts. (Székesszékéshárvár), Füleki József (alhdgy (Toponár), Kántor István III. tórn. (Kapolcs, Kóvári Ferenc órn. (Zaiasszentgróti), Németh Péter (alhdgy (Eger), Palotás József tórn. (Pécs).*

A szerencse Kántor István III. kapolesti örsbeli tórn-sör-mesternek kedvezett, ő nyerté a művészi festményt. Elkül-döttük.

Ki a legtalpraesettebb?

(Pályázat.)

Minden ember sorsában felmerülnek válságos pillanatok, mikor a váratlanul felbukkant kérdéseket a lélekjelenlét dönti el jobbra, vagy balra. Nem egyszer ezen dől el a lét és nemlét kérdése is. Az is bizonyos, hogy minél mozgalma-sabb s minél felelősségteljesebb valakinek a hivatása, ilyen pillanatokkal annál gyakrabban kell számolnia.

A csendő hivatása annyira mozgalmas, minden lépése és száva annyi felelősséggel terhelt, hogy neki a lélekjelen-lét döntő beavatkozására mindig készen kell lennie. Kell a lélekjelenlét akármiilyen szolgálati felépésnél, kell a nyomo-zás észerszínü változatlában, a belső szolgálati mozzanatoknál és kell a magánéletben.

Ilyen átélései, emlékei kisebb-nagyobb arányokban min-den bajtársunknak vannak, ezeket szerelnők most összegyül-teni. Minden pályázónak le kell írnia azt az eseményt, helyzetet, tárgyi vagy lélektani körülményt, amely akár szolgálatban, akár azon kívül válságos pillanat elé állította s le kell írnia azt is, hogy ebből a helyzetből a lélekjelenléte ho-gyan jutott ki. Egy ötletes szóval, sikerült mozdulattal és a lélekjelenlét számtalan más eszközzel, talpraesett intéz-kedéssel hogyan adott a dolgoknak olyan fordulatot, amely aztán végeredményben bizonyos szolgálati feladatot elérhe-tővé tett, vagy pedig hogyan vágta ki magát, vagy más a bajból, mivel kerekedett föléje eseményeknek és embereknek az élet akármiféle mozzanatában fegyverhasználatról a tár-saséletig. Lehet maga az esemény egészen apróságnak látszó, a lélekjelenlét, talpraesettség mégis komoly kihatású tekin-télyre, önérzetre és más erkölcsi vagy egyéb érdekekre. Ha jó anyagot kapunk, a sikerültebb pályázatokat külön cik-kekben fogjuk közölni.

Pályázatot csak a csendőrség legénységi egyénictől fo-gadunk el. Határidő: 1935 február 1. A legjobb pályázatot értékes asztali órával jutalmazzuk. Az eredményt a február 15. számunkban fogjuk közölni.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

MOHÁCSY LAJOS százados.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, VI., Rózsa-u. 111. — Felelős igazgató: Gyory Aladár.

Hegedű, Harmónium, Türogo, Szakszófon, Grammofon, Rádió
és az összes hangszerek legjobbakk, eszikis itt a magyar gyárban kaphatók
Csendőrukknek részletre is:
MOGYORÓSSY HANGSZERGYÁRA
Budapest, VIII., Kókóczi-út 71. Arjegyzék 1ng 90!

Férj, nő és gyermek a legmegbízhatóbb minőségben.
CIPOK
Am kis, csendőráég iszjoknak kedvező (Neténi felhite lok)
MÉLTÁNYOS ANGYAL KALMAN Budapest, VIII., József-körül 19-
ÁRBAN
A övendárises kedvelt beváárlási helye.

GMB
ADRIA BALATON Magyar gyártmányú
PENGÉT HASZNÁLJUNK
KAPHATÓ MINDEN HETEK

MAGYAR

GYÁRTMÁNY

Katonai különítések
Rendjelek (mórlatur)
Katonai szolgók
Túszomáre egyesületi jelvények
Módemmáé éráuk

Morzsnányi Józsefnél

Budapest, IV., Esik-út 5. sz. Telefon: 872-17